DIALÓG

KRESťANSKY DISKUSNÝ A APOLOGETICKY MESAČNÍK

1 II. ročník

/2009

téma

KAM KRÁČAŠ CIRKEV BRATSKÁ?

naš hosť

ZBOR BRATISLAVA

dialóg mladých

PARTY TIME

SPOLOČNÉ VYHLÁSENIE EKUMENICKÝCH RÁD SLOVENSKEJ REPUBLIKY A MAĎARSKEJ REPUBLIKY.

Predsedníctvo Ekumenickej Rady cirkví Slovenskej republiky a Maďarskej republiky na spoločnom stretnutí dňa 16. decembra 2008 v Komárne v adventnom očakávaní vo viere a v nádeji učinilo toto spoločné vyhlásenie:

Ako zodpovední občania našich krajín žijúci a vyznávajúci vieru v evanjelium, modlíme sa za upokojenie medzi našimi národmi. Naše spoločné modlitebné stretnutie sprevádzala smutná skutočnosť, že v poslednom období sa vzťahy medzi našimi oboma krajinami stali značne napätými. S ľútosťou sme vzali na vedomie, že ani stretnutia na úrovni predsedov vlád a hláv oboch štátov neprniesli ozdravenie vzťahov medzi slovenskými a maďarskými politikmi a taktiež ani medzi vzťahmi občanov oboch krajín.

Ako predstavitelia oboch ekumenických rád s plnou zodpovednosťou vyhlasujeme, že všetci veriaci v Ježiša Krista v oboch našich krajinách si želajú spolunažívať vo vzájomnom pokoji, porozumení a láske. V tomto duchu vedia počas Vianoc prijať Božiu milosť, ktorá sa zjavila v Kristovi a o tejto milosti vedia podať i svedectvo najlepšie každý vo svojej rodnej reči.

Naše spoločné videnie vecí je, že je našou povinnosťou iniciovať v našich krajinách a taktiež medzi našimi krajinami upokojenie situácie a vzájomné odpustenie všetkými možnými dostupnými prostriedkami.

Veríme tomu, že vzájomná nedôvera medzi ľuďmi je čiastočne živená aj trpkými skúsenosťami z minulosti. Cesta k úprimnému pokániu a vzájomnému odpusteniu z tohto vedie cez poznanie skutočne presných faktov. Preto je bezpodmienečne nutné aby skúmanie spoločných svetských i cirkevných dejín prostredníctvom práce vedeckých inštitúcií s väčšou účinnosťou slúžilo k dobru oboch národov. V ich práci by mal mať miesto vzájomný konsenzus okolo určitých faktov, ale taktiež aj prípustnosť v rozdielnosti názorov. Cirkevné ekumenické obce oboch krajín by zase prispeli s úprimnou sebareflexiou a pokáním k dosiahnutiu upokojenia.

K našej nehodnej spoločnej minulosti a historickému spolunažívaniu patrilo aj umelé dvíhanie protinárodných nálad a nepriateľských emócií, ba čo viac, aj bolestné štvanie jeden proti druhému. Vyhlasujeme, že túto ťažobu z minulosti, ktorá znova a znova dolieha na nás si neprajeme ďalej nosiť.

Preto sa modlíme a usilujeme, aby zodpovední činitelia oboch národov si sadli za rokovací stôl a s úprimnou otvorenosťou a úprimnými predsavzatiami pracovali na účinnej, plodnej a pokojnej budúcnosti slovenského a maďarského národa. Do tohto modlitebného zápasu a k činorodej práci láskou pozývame každého kresťana a každého zodpovedného a dobromyseľného spoluobčana.
„Spravodlivosť vyvyšuje národ, ale hriech je potupou národom."
(Prísl.14, 34)

Naše adventné očakávanie a radosť z Vianoc nech je naplnená tak, aby naše národy spoločne s národmi Karpatskej kotliny a národmi sveta, jedným srdcom oslavovali Trojjediného Boha, ktorý nám priniesol pokoj a dobrú vôľu.

Ján SEMJAN, v.r.
Ekumenická Rada cirkví Slovenskej republiky

Imre SZEBIK, v.r.
Ekumenická Rada cirkví Maďarskej republiky

DIALÓG

Pri zborových objednávkach je odporúčaná predajná cena do 2,20 €, (podľa zborových dotácií)

Individuálne objednávky:
cena + poštovné

PRIVÍTAME VAŠU POMOC, KTORÚ MÔŽETE POSLAŤ NA ÚČET:
262 104 1859/1100, špecifický symbol 1008

Redakčná rada:
Štefan Markuš, predseda (Bratislava)
Tibor Máhrik (Žilina)
Jana Nagajová (Bardejov)
Bohuslav Piatko (Bratislava)
Josef Sýkora (Bratislava)
Rastislav Števko (Levice)

Šéfredaktor:
Bohuslav Piatko
sefredaktor@mesacnikdialog.sk

Vydavateľ:
Media Svatava, spol. s r.o.

Redakcia:
Dialóg, Živnostenská 2, 811 06 Bratislava,
č. tel.: 02 529 57 933
e-mail: dialog@mesacnikdialog.sk
web: www.mesacnikdialog.sk
Gabriel Gajdoš
e-mail: gabriel.gajdos@cb.sk

Redakcia:
Jana Hlatká
Emil Komárik
Jozef Uhlík
Žilina:
Eva Bechná
Jana Rojková

e-mail na redaktorov v tvare:
priezvisko@mesacnikdialog.sk

Jazyková úprava:
Kristína Uhlíková a Jana Nagajová

Dizajn a grafické spracovanie:
Martin Piatko

Tlač: BB print, Bratislava

Predná strana obálky:
Ľubo Bechný: Stopy
Zadná strana obálky:
Jana Camara: Kam?

EV: 2670/08
ISSN: 1337–6985

OBSAH

4
DISKUSNÉ FÓRUM

5
KTO VYVOLÁVA KRÍZY?
Štefan Markuš

6
HOSPODÁRSKA KRÍZA
Ondrej Garaj

7
BOL SOM DLHO PREČ
Bohuslav Piatko

10
KAM KRÁČAŠ CIRKEV BRATSK8

16
PREDSTAVUJEME ZBOR BRATISLAVA

24
DRAHOMÍRA JANOTKOVÁ

26
DOSŤ BOLO SPÁNKU! IV

27
PARTY TIME

30
DVE OTÁZKY
Nebojme sa eura

Desať krokov a prvá sviečka

alebo do druhého ročníka Dialógu

Najprv sa mi zdalo, že tie šípky sú príliš technické, a hoci som oveľa viac funkcionalista ako umelecký romantik, znepokojovali ma. Narušali peknú štruktúra písma vo vydarenom názve. Na konci roka som sa im prizrel lepšie, asi ako keď si fotíme dieťa pri prvej sviečke na torte.

Niektoré ešte iba horko ťažko stojí na nožičkách, ale je úžasné v tom, že predstavuje viditeľný plod a pokračovanie života. Vidíme sa v ňom. Jeho vitalita nám pomáha liečiť strach z ťažkých chvíľ pôrodu alebo bolestných dní choroby. Pýtame sa, čo z neho bude, aká budúcnosť ho čaká. A potichu, hlboko v sebe aj na to, koľkých sviečok sa dožije. To milosrdne nevieme, no to nie je dôvod, aby sme sa z jeho života netešili a s láskou ho nepodporovali.

Tie šípky idú proti sebe. Pôsobia konfrontačne. Ale nie je to čelný náraz. Šípka v protismere mi hovorí, že cesta je širšia, ako sa na prvý pohľad zdá. Že život je o stretnutiach s ľuďmi, ktorí mi vedome, ale častejšie nevedome, kráčajú oproti. Keď sa pri sebe zastavíme, môžem sa dozvedieť, čo sa deje vo svete, z ktorého oni prichádzajú. Azda ich bude zaujímať, z akého sveta prichádzam ja. Ľudia kráčajúci opačným smerom – alebo som to ja, kto kráča opačne (?) – prinášajú nádej, že keď sa budem musieť vrátiť, nepôjdem sám. Tie šípky hovoria, že ak máme ísť spoločnou cestou, musíme sa stretnúť, spoznať, dohodnúť a navzájom podporovať. V tom je veľké bohatstvo.

DIALÓG nám v roku 2008 neúnavne ukazoval, že vo veľkom dome Božieho stvorenia je viacej okien, ako len to moje. Výhľad je rozmanitý a preferencie tiež. Za krátky čas zviditeľnil našu pestrosť, ktorú radi teoreticky pripúšťame, ale s ktorou sa nám ťažšie reálne žije. Učil nás umeniu klásť otázky, načúvať, odpovedať. Myslieť, hodnotiť a duchovne sa kultivovať. Niekedy skultúrňovať. Lebo sformulovať myšlienky a priniesť ich na podstatne väčšie fórum, než akým je naša kuchyňa, kde nám nikto neprotirečí, je kumšt. Stalo sa aj to, že neduhu, ktorý nás trápil, dal meno. Bolo to desať odvážnych krokov a som rád, že v novom roku môžu z Božej milosti pribudnúť ďalšie. Keď sa desať krokov natiahne na desať rokov, budeme ďalej.

Neprehliadnuteľným prvkom medzi šípkami je však majestátne A. Je hradbou, ktorá môže zachytiť prípadný útok z druhej strany. Je bránou, popod ktorú je potrebné pokorne prejsť. Sú to dve cesty, ktoré sa postupne spoja. Je mostom medzi dvoma brehmi. Predovšetkým je však počiatkom, slovenskou alfou, ktorá zdola ukazuje nahor. Od nás k Bohu. Od stvorenia k Stvoriteľovi. Od dočasného k večnému. Od Adama ku Kristovi. Bude pre nás požehnaním, ak toto východisko a ohnisko zostane prítomné v našom „dialógovaní".

Tak, ako sa učiteľ učí s každým žiakom a s každým novým školským rokom, aj DIALÓG reprezentovaný ľuďmi v tiráži i príspevkoch, nech zostane učenlivým časopisom. Žili sme, hoci tu nebol, a mali by sme žiť, aj keby tu nebol. Ale s ním je náš život (alebo aspoň môj, aby som príliš nezovšeobecňoval) bohatší.

Nech sa šéfredaktorovi a členom redakčnej rady s pomocou Božou darí vťahovať nás do dialógu v DIALÓGU. Aby sme navzájom hovorili o živote spôsobom, ktorý bude pre Cirkev užitočný a pre svet/ľudí mimo Cirkvi bude zdrojom svetla.

ŠTEFAN EVIN *(Autor je kazateľom CB v Leviciach)*

PÍŠETE, REAGUJETE, DISKUTUJETE

WWW.MESACNIKDIALOG.SK

Tak zaútočme chválou a poďme tancovať!
AD: G. Gajdoš (Dialóg č.9/08) reakcia na – Hudba v cirkvi (Dialóg č.8/08)

Som vďačný bratovi Gajdošovi za jeho otvorený nesúhlas v reakcii na článok o hudbe v cirkvi. Na rozdiel odo mňa tvrdí, že „zaútočiť chválou je biblické". Ako argument uvádza známy príbeh biblického Jóšafata, ktorý v deň vojnového stretu s nepriateľskou armádou postavil do prednej línie spevákov. Podobne i v zázračnom vyslobodení apoštola Pavla a Sílasa, ktoré sa udialo vo väzení vo chvíli, keď spievali o polnoci, vidí ukážku toho, ako zbraň chvál naozaj funguje.

Pohľad na „chvály" ako duchovnú zbraň vychádza z antropocentrickej teológie a je dôsledkom povrchného štúdia Písma. Takýto prístup možno nájsť v mnohých charizmatických spoločenstvách, ale stretol som sa s ňou už dávnejšie pri Pochode pre Krista, na Campfeste či mnohých iných „festoch", ktoré letia Slovenskom. Texty piesní o tom spievajú. Worship-lídri to vyučujú celé spoločenstvá. Je to horúca téma a vyvoláva emócie aj v prostredí Cirkvi bratskej. Ak máme byť poctiví, musíme si položiť poctivé otázky a hľadať poctivé odpovede. Otázky sú teda dve. Čo Jóšafata viedlo k tomu, čo spravil a čo tým sledoval? Pri hľadaní odpovedí pozrime do Písma.

Jóšafat v problémoch, do ktorých sa dostal, zvolal ľud a modlil sa prosiac Boha o pomoc (v. 9). Pri bohoslužbe vyznáva „niet v nás sily... nevieme, čo máme robiť" (v. 12). Boh odpovedá skrze proroctvo: „nebojte sa... nebudete bojovať vy, ale Hospodin" (v. 15). Všimnime si, že ich nenabáda k spevu, ani k akémukoľvek spôsobu boja, ale radí: „postavte sa... a vidzte spasenie Hospodinovo" (v. 17). Ich úloha na mieste boja bude jedna jediná – byť svedkami. Nie byť bojovníkmi a tobôž nie víťazmi. Bojovať bude Hospodin a On bude preto jediným víťazom.

Jóšafat sa vzápätí poklonil pred Pánom a nariadil spev. Leviti, Kehátovci i Kórachovci začali spievať spev chvály, vďaky a úcty – ešte počas bohoslužby (v. 18)! Na druhý deň, v deň boja, v speve len pokračovali. A rozmiestnenie ľudí? Podľa akého princípu či pravidla sa udialo? Zodpovedalo vernosti a poslušnosti slovu od Hospodina. Zbrojnoši nemohli ísť vpredu! Izrael totiž netiahol do boja. Preto išli vpredu speváci, ktorí ospevovali „okrasu svätosti Hospodina" (v. 21). Ak by išli ozbrojenci vpredu, tým by rečou vojenskej stratégie bolo povedané, že ide armáda. Tu však išiel zástup svedkov hľadieť na to, čo vykoná Pán. Preto sa tá dolina volá „Dolinou dobrorečenia" (v. 26) a nie „Dolina víťazného boja". Okolité národy tomu veľmi dobre rozumeli a vedeli, že nie speváci porazili Ammónčanov a Moábčanov, ale Hospodin (v. 29). Navyše, tu vôbec nešlo o armádu, ale o ľud Boží, v ktorom boli okrem ozbrojencov a spevákov aj iní „synovia", ženy i deti (v. 13, 15, 21).

Záverom teda zhrňme: Boží čin záchrany „spustil" chválu Jeho verných, a nie naopak. On hýbe nás, nie my Jeho. Treba však povedať, že Písmo spomína, čo sú zbrane nášho bojovania. To je veľká téma. Ani spev, ani tanec či mávanie vlajkami k nim však nepatria. Tie majú byť zamerané na Hospodina, nie na Jeho nepriateľov. Tak to bolo v prípade Jóšafata, ale i uväznených apoštolov Pavla a Sílasa, ktorí „modliac sa spievali Bohu chvály a väzni ich počúvali" (Sk 16, 25). Pavlovi išlo o to zachrániť väzňov pre večnosť, a nie vlastné vyslobodenie. Je všeobecne známe, že väčšina apoštolov zomrela mučeníckou smrťou. Pre svoju vieru. Nie preto, že vieru stratili a nedokázali „vo viere mocne chváliť Pána". Naopak! Vedeli Ho chváliť. Nahlas a mocne. Aj keď išli na istú smrť.

T. Máhrik, Žilina

ROKOVANIA RADY CB – TERMÍNY V R. 2009:

1.	19.1. 09 (po)	Bratislava	
2.	1.-2.3. 09 (ne-po)	Levice	Stretnutie so staršovstvom (ne)
3.	20.4. 09 (po)	Bratislava	
4.	3. 6. 09 (str)	Senec	Prvé zasadnutie novej RCB SR
5.	4.-6.6. 09 (št-so)	Senec	Spol. zasadnutie RCB ČR a SR
6.	21.-22.9. 09 (po-ut)	Stará Turá	Stretnutie so staršovstvom (po)

CELOCIRKEVNÉ AKCIE V R. 2009:

HARMONOGRAM AKCIÍ CB V R. 2009.

1.	22.-24.1. 09	Celoslovenské stretnutie pracovníkov s mládežou – príprava KMCB 09	Žilina
2.	16.2. 09	Seniorát západoslovenských kazateľov	Trnava
3.	18.-19.3. 09	Pastorálna konferencia kazateľov	Hronec
4.	19.-21. 3. 09	Teologická konferencia	Hronec
5.	31.3. 09	Seniorát východoslovenských kazateľov	Bardejov
6.	30.3.- 6.4. 09	Satelitná evanjelizácia ProChrist	Všetky zbory CB
7.	18.4. 09	Stretnutie východoslovenských staršovstiev	Košice
8.	24.-26.4. 09	Konferencia pracovníkov s deťmi CB v SR	Bratislava
9.	7.-10.5. 09	Medzinárodná konf. pracovníkov s deťmi IFFEC	Bratislava, okolie
10.	14.-16.5. 09	Konferenia CB ČR a SR (št-so)	Hrádek
11.	30.6.-5.7. 09	Konferencia mládeže CBv SR	Zvolen
12.	26.7. 09	25. výročie posviacky modlitebne	Stará Turá
13.	1.-8.8. 09	Veľký detský letný pobyt 2009	?
14.	14.-16.9. 09	Konferenia kazateľov s manželkami (po-st)	?
15.	9.-10.11. 09	Evanjelikálna teologická konf. (po-ut)	Praha
16.	20.-22.3., 1.-3. 5., 11.-13.9., 13.-15.11.	Škola vedúcich mládeže – ŠVM	Rekr. zariadenie TVS, Liptovský Ján

KTO VYVOLÁVA KRÍZY A ČO MÁME ROBIŤ?

ŠTEFAN MARKUŠ

Na tieto aktuálne otázky hľadajú krajiny Európskej únie naliehavo odpoveď. Aj Slovensko je obeťou nedorozumenia Moskvy a Kyjeva ohľadne ukrajinského dlhu za plyn. Bývalí priatelia z nanútenia sa sporia o novú cenu i výšku poplatkov za tranzit ruského plynu do Európy cez ukrajinské územie. Slovenský mienkotvorný denník napísal, že „Vladimír Putin namieril surovinovú pištoľ priamo na Európu". Plynové ventily na rusko-ukrajinskej hranici sa stali odistenou zbraňou, ktorou možno reálne vydierať a ohrozovať bezpečnosť iných – aj nevinných a nezainteresovaných.

Pri ohrozenom stave našej energetickej bezpečnosti by si mali kresťania spomenúť na Eliášov príbeh pri potoku Kerít. Potok v čase sucha vyschol (1Krn. 17, 7). V režime nedostatku potravín Hospodin nasmeroval Eliáša do domu vdovy v Sarepte. Po príchode zistil, že sa ocitol v prostredí ešte väčšej biedy. Dostal sa „z dažďa pod odkvap", no jeho reakcia bola obdivuhodná. Nedal sa pomýliť zúfalou situáciou vdovy, ktorá sa už chystala vystrojiť kar pre rodinu. Na privítanie, že *„Akože žije Hospodin, tvoj Boh, nemám nič upečené. Mám iba za hrsť múky v hrnci a trochu oleja v nádobe. Práve zbieram pár kúskov dreva a potom pôjdem niečo pripraviť sebe a svojmu synovi. Keď to zjeme, čaká nás smrť"* (1Krn. 17, 12), odpovedal povelom *„Neboj sa, choď a urob, čo si povedala..."* (v. 13). Na celom príbehu zaráža skutočnosť, že to bol Eliáš, ktorý predpovedal krízu a vo svojich rukách držal aj nástroje na jej riešenie. Veď ohlasoval, že *„...dažďa nebude, iba na moje slovo"* (1Krn. 17, 1).

O čom ten príbeh je? Mal Eliáš moc vyvolať krízu a navyše schopnosti ju regulovať? Ani jedno ani druhé nie je asi správnou odpoveďou. Prorok bol Hospodinovým hovorcom, no nie len ním. Bol hlásateľom a nositeľom Božej pomoci. Nazdávame sa, že vyčerpávajúca odpoveď je skrytá v samotnom príbehu proroka. Ten totiž naznačuje, ako sa má človek zachovať v časoch akejkoľvek krízy. Ak Boh niečo v osude ľudí dopustí, potom má vždy určitý zámer. Učí národy aj jednotlivcov. Čomu?

Hovorí Eliášov príbeh o prekonávaní a prežívaní krízy? Analyzujme príbeh vdovy a nečakaného hosťa v Sarepte:

- Žena v kríze, trpiaca nedostatkom, sa stáva záchrankyňou neočakávaného hosťa. Solidarita s nič nemajúcim zastavila prípravy na vlastný kar. Zachraňuje nielen vyhladnutého proroka, ale aj celú svoju rodinu.
- Vdova sa nezaváhala podeliť s poslednými zásobami, ktoré ešte mala. Rezonuje odkaz, že Boh od človeka nikdy nežiada to, čo nemá. Daj, čo máš, a Boh sa ti odplatí tým, čo zase má On. Príbeh hovorí o vynikajúcom výmennom kontrakte. Vdova prejavila vôľu súhlasiť so zmluvou.
- Prežitie a záchrana nezapočala protestmi. Vdova síce vykreslila svoju beznádejnú situáciu, ale poslúchla, čo čudný hosť v jej dome prikázal. *„Odišla a urobila, ako prikázal Eliáš"* (1Krn. 17, 15). Výpoveď je odkazom pre všetkých bojazlivých a ustráchaných pred budúcnosťou. Treba len poslúchať vnútorné povely, ktoré môžu znieť i absurdne.

Takže. O čom hovorí príbeh Eliáša a vdovy zo Sarepty? O tom, že z každej spletitej situácii, aj zo súčasnej finančnej či energetickej krízy, existuje pre veriaceho človeka východisko. Solidarita, vôľa a poslušnosť. Tieto tri slová majú v živote kresťana zázračnú moc. Ich prítomnosť v našich životoch dokazuje, že Boh je veľmi, veľmi blízko. Boh vládne aj nad situáciami, ktoré pre chamtivosť zaviní človek. Plynové kohútiky môže ovládať ziskuchtivá vláda. Osud ľudstva však zostáva natrvalo v rukách Hospodina. ◻

HOSPODÁRSKA KRÍZA A AKO O NEJ HOVORÍME

Foto: MARTIN PLATKO, Energie

Podľa zahraničného zdroja spracoval:
ONDREJ GARAJ

Spoločnosť i kresťania u nás citlivo vnímajú súčasnú hospodársku krízu najmä preto, že sa dotýka svojím spôsobom každého z nás, a zneisťuje nás. Pri čítaní či pozeraní našich médií vnímame niekoľko spôsobov rozprávania a vysvetľovania príčin súčasnej hospodárskej kríze.

Biblická narácia

Podľa tohto prístupu hlavnou príčinou krízy je chamtivosť, túžba po vlastnení a žiadosť po majetku. Toto sú zlé, hriešne ľudské vlastnosti, ktoré sú príčinou krízy. Keďže je človek od podstaty hriešny, len Božou milosťou sa stáva lepším. Teda keby sme boli poslušní, nasledovali Božie cesty, nebola by táto kríza, ani s ňou súvisiace problémy, lebo by sme dostali Božiu milosť. Tento výklad má intelektuálne problémy: ľudský egoizmus tu je od pádu človeka. Vyskytuje sa aj u nekresťanských kultúr a národov. Preto nedáva odpoveď na otázku, prečo by špecificky spôsobila len túto našu súčasnú ekonomickú krízu. A, samozrejme, evysvetľuje ani iné otázky: technický a ekonomický rozvoj židovsko-kresťanskej kultúry (kde bol vtedy ľudský hriech, keď vedci objavili penicilín..?).

Zosobňujúca narácia

Príčinou krízy je konkrétna osoba. Môže za ňu Fico, Bush či iný politik. Možno židia v zákulisí. Keby sme ich odstránili, nebola by tu kríza. Keby sme odstránili bankárov, ktorí klamú a kradnú, nemali by sme problémy. Prínosom tohto postoja je, že vie pomenovať konkrétnych nepriateľov. Táto naratíva neberie do úvahy, že banky a ekonomika nezávisia len od jednotlivých ľudí, a že v problémoch sú aj štáty, ktoré nemajú nič do činenia s obvinenými osobami. Pre intelektuálne náročnejších aj takéto zdôvodnenie nepostačuje.

Technokratická narácia

Túto stretávame v ekonomických článkoch a vyjadreniach: ropa pod paľbou, prepad komoditného sektora, nespokojní investori, korekcia trhu, atď. Tento technokratický jazyk opisuje procesy príčiny a dôsledky javov v ekonomike, ale nevysvetľuje ich. Ale ani odborná znalosť a kompetentné používanie pojmov ako likvidita, vyvážený rozpočet, daňový základ, ponuka a dopyt, investície, úvery, kredity či rating, nevysvetlili, ani nezabránili vzniku krízy.

Boľševická narácia

Podľa tejto interpretácie nie finančná kríza spôsobuje ekonomickú krízu, ale celý kapitalistický systém je v kríze. Preto je potrebné rozmýšľať o takých riešeniach, ktoré prekonajú kapitalizmus. Veď aj veľká hospodárska kríza v minulom storočí vyniesla na povrch Hitlera. Táto narácia je veľmi empatická v našom postsocialistickom prostredí, kde ešte mnohým mozog vymývali komunistické idey. Jej silným negatívom je, že praktické uplatnenie tohto myšlienkového postupu vybudovalo gulagy v Rusku. Ale je dobré, že ani krajná ľavica nemá sily, aby sa ujala tohto výkladu.

Národniarska narácia

Na svete je búrka. Ani my sa nevyhneme jej následkom. Ale slovenský strom pevne stojí. Konáre môžu kmásať silné vetry, kmeň sa môže ohýbať v búrke, ale korene má pevne zakotvené v slovenskej zemi. Preto treba ochraňovať slovenský strom... Na to je tu štát, ktorý vláda na naše všeobecné blaho múdro užíva. Naše banky sú stabilné a zdravé. Nemáme veľké dlhy. Táto narácia dodáva národné sebavedomie, ale zabúda na to, že najväčšie chyby (niekedy aj vraždy) v našich dejinách urobil spravidla štát a vláda – či slovenská, alebo československá. Prečo teda práve dnes máme viac dôverovať vláde?

Prehľad prístupov ukazuje na našu bohatosť. Môžeme si zobrať z police ten, ktorý chceme. Ale keď sa nám ani jeden nepáči, neuchránime sa od toho, aby sme sa aj sami nemuseli vážnejšie zamyslieť nad behom vecí verejných – aj ekonomických. ◘

BOL SOM DLHO PREČ

Rozhovor pripravila: JANA ROJKOVÁ

Takmer rok odmietal poskytnúť rozhovor pre Dialóg. Hovoril, že z etických dôvodov sa to nepatrí. No počas roka sa v mnohých zboroch začali pýtať - kto je to? Nič o ňom nevieme. Koncom roka, keď už Dialóg chytil pravidelnejší dych, si sám uvedomil, že je príliš veľa ľudí v Cirkvi bratskej, ale aj medzi ďalšími odberateľmi, ktorí ho nepoznajú, a že je slušné predstaviť sa. Využila som decembrové okrúhle 60-te narodeniny a úspešné zavŕšenie prvého ročníka vydávania Dialógu na predstavenie zakladateľa, vydavateľa a šéfredaktora Dialógu BOHUSLAVA PIATKA.

Objavil si sa v Cirkvi bratskej a takmer si jej vnútil, aby začala viesť dialóg verejne v Dialógu? Prečo? Kto vlastne si?

Ja som tu už bol, to len Dialóg sa objavil. Dokonca som tu už po druhý raz. Vyrástol som v modrokrižanskom prostredí u starých rodičov vo Váľkove, ktorých rodičia boli priekopníkmi veľkého prebudeneckého hnutia v Novohrade. Starkí patrili do skupiny veriacich, ktorí neskôr splynuli s Jednotou českobratrskou. A tak som sa, po presťahovaní do Bratislavy, ocitol na Cukrovej a neskoršiu Cirkev bratskú som považoval za domovskú. Tu som prežil v študentských rokoch aj obrátenie. Odtiaľto som aj odišiel do sveta. Bol som dlho preč. A neprežil som dobrý život. Mimochodom, strávil som ho takmer celý v rozhlase, vo vtedy vari najznámejšej relácii Pozor, zákruta! Dnes by nám hovorili – celebrity. Vtedy sme boli druhotriedni redaktori, lebo väčšina „Zákrutiarov" nebola v komunistickej strane, ale keďže aj vtedajší režim musel ukazovať „demokratickú tvár", držali si nás tak trochu do medzinárodných štatistík. Akosi sa to so mnou viezlo, že už v 68. roku, od začiatku vysokoškolských štúdií, som vždy bol v opozícii. Vtedy v štrajkovom výbore na FFUK, v 89. vo VPN ako šéf revolučného vysielania v rozhlase. Potom to už naberalo prudký, často nezrelý, ale z mojej strany vždy otvorený a úprimný zápas o to, čo predstavovali prvotné revolučné heslá. Keď som sa po čase urputného novinárskeho boja poobzeral okolo seba, zistil som, že v snahe byť úprimne objektívny nepatrím do žiadneho tábora. Predtým som bol aspoň v menšinovej opozícii voči režimu, a zrazu boli všetci tam, kde sme niekoľkí boli vždy. Čiže nikde. Nie je dobré, keď človek nikde nepatrí. Dcéra z druhého manželstva Svatava začala dorastať, a ja som chcel, aby spoznala spoločenstvo veriacich ľudí. Do besiedky ju vodievala moja sesterenica Rút Podhradská. Potom sa pridala moja žena a napokon aj ja. Toľko životopisná bleskovka.

Prečo ty až posledný?

Pamätal som si z mladosti, čo sa dialo na Cukrovej, keď sa niekto po rokoch vrátil. Nechcel som zažiť nekonečné rozhovory, svedectvá, objímania a slzy (radosti?), ako som si ich pamätal. Napokon som sa odhodlal, prišiel som, nikto si to ani nevšimol. A tak som zostal.

Iba zostal?

Niekoľko rokov som bol sporadickým nedeľným návštevníkom bohoslužieb. Nechápal som, čo sa stalo, prečo si ľudia nevšímajú ľudí. A tak som sa iba pozeral. Začal som sa však vracať k Biblii a s dcérou som prežíval jej duchovné zážitky v doraste. Po čase, keď potrebovala v puberte pomoc od veriacich mládežníkov svojho veku, s ktorými prežila taký duchovný rozkvet, ale sama nebola na niektoré veci dosť silná, zrazu zistila, že je sama...v čase, keď nezvládala situácie, keď potrebovala, kamarátsku pomoc... Ja som jej v tom čase veľmi duchovne pomôcť nevedel. Dnes občas chodí do iného spoločenstva veriacich mladých ľudí.

Takže sa história zopakovala?

Pokiaľ ide o odchody, áno. No ja som odišiel z pretlaku záujmu, ktorý vtedy vládol na Cukrovej, ona z nedostatku záujmu. Ja som nehľadal náhradu, ona ju hľadá. Ale keď som robil rozhovor s Danielom Podhradským (Dialóg 7/2008), zrazu som sa videl o štyridsať rokov mladší, a uvedomil som si, že v mojom prípade onen pretlak záujmu, ktorý mi prekážal, bol len zámienkou na odchod. Asi treba na rovinu povedať, že som nechcel žiť naozaj s Bohom. Čo je v mojom veku kruté poznanie, lebo mi padla jedna z najvážnejších výhovoriek, ospravedlnení pred sebou samým – zvalenie viny na iných. To nie je jednoduché pri pohľade späť, lebo som nežil dobrý život, mnohým ľuďom som ublížil a ani mňa nešeterili. Často som myslel na Boha a na Jóba a pýtal som sa: Čo ešte nedobré musím spraviť, aby som sa zastavil... a – zastaví ma vôbec dačo...? Je Boh vôbec ešte niekde v okolí? Nikomu neprajem hľadať odpovede na tieto a ďalšie otázky, keď sa rúcajú obranné múry a postupne sa objavuje podvod v hrubej stavbe, ktorú si človek roky budoval..

Aké boli tie momenty, keď si znovu uveril, že Boh je živý a že Kristus je tvoj Spasiteľ?

Ja som Boha nikdy nestratil ➤

zo zreteľa. Svoj život som žil s vedomím, že príde zúčtovanie. Poctivo hovorím, že neprišlo obrátenie zo Šavla na Pavla. Bol to postupný návrat bez termínu dodania. Pôvodne som si myslel, že definitíva padla v Ríme. Najskôr Chrám sv. Petra, kde som bol taký ohlušený pompéznosťou, že som nedokázal vnímať ani duchovnosť miesta, ani jeho kultúrnu hodnotu. A potom rozvaliny starorímskeho Fóra. Možno dlaždice, po ktorých chodili apoštolovia. Tam som si uvedomil, kam sa treba vrátiť a predovšetkým – kde pokľaknúť, aby som sa mohol vrátiť.

Na chvíľu som bol so sebou spokojný. No netrvalo to dlho a zase som si uvedomil, že som opäť len zmenil farbu a k podstate som sa nepriblížil. Ak som si v minulosti vybudoval obranný múr výhovoriek na ľudí, uvedomil som si, že teraz budujem múr viery v Boha. Bol určite lákavo pokojnejší, ale v konečnom dôsledku sa stával múrom medzi mnou a Bohom. Vôbec som nechápal, čo je to za hranica, prečo ju cítim, keď verím. Iba nepokoj mi hovoril, že som opäť vedľa. Bol to čas hľadania a opätovného vracania sa do bodu nula, kým som pochopil, že sa jednoducho musím zbaviť viery v Boha a prijať Boha ako Spasiteľa, nie ako životnú filozofiu. Asi to znie absurdne, že „viera v Boha" môže stáť v ceste k Bohu Spasiteľovi. Možno je to pre niekoho aj neprijateľné, ale neviem to inak povedať, ak mám ten proces obliecť do slov. Po tomto poznaní som sa začal zbavovať vymyslenej „viery" a postupne som začal vidieť cestu k Bohu ukrižovanému a odpúšťajúcemu. Táto premena nemá dátum. Len som si uvedomil, že som inde, oslobodený od umárajúceho hľadania. Jednoducho v mojom živote, pred mojimi očami zrazu bol – prázdny hrob s odvaleným kameňom plný života. Obdobie útrpného hľadania sa skončilo. Nikdy viac som ho nepocítil, hoci som hľadačom aj ďalej. Ale v inej rovine.

Si asi členom zboru?

Boli to takmer dva roky oddeľovania a na jar v roku 2002 som sa stal členom Cirkvi bratskej.

Prečo je podľa teba dôležité, aby mala cirkev nejaké médium v tomto prípade časopis?

Nemôžem inak, len spomenúť môjho váľkovského starkého, Ondreja Finďu. Nikdy ma nahlas neodsúdil, neodvrhol, vždy, kým žil, som mal k nemu otvorené dvere. Po celý zvyšok svojho života sa za mňa modlil, lebo on vedel, že ma nevytlačili ľudia, ale že som odišiel od Boha. Ani som nemusel hovoriť, a rozprával sa so mnou i s Bohom. Človek – dialóg.

A prečo vznikol Dialóg? Možno ako výsledok môjho putovania, toho, že sa Pán Boh rozhodol využiť to, čo viem robiť, ale predovšetkým je to pokus, aby z cirkvi, kde som doma, vzišiel aspoň malý impulz k tomu oprášiť pôvodné jednoduché biblické pravdy a ukázať ich plnenie či neplnenie na príbehoch zo života. Po osobnom upokojení som inak začal vnímať cirkev aj občiansky svet okolo. Myslím si, že v rozhovore je pohyb, a že prišiel čas na vedenie dialógu na väčšej ploche. V cirkvi i mimo nej. Zdá sa mi, že zbytočne mlčíme, keď máme čo povedať. A to, čo vieme, treba začať hovoriť nahlas, aby sme sa počuli navzájom, a aby nás bolo počuť aj za múrmi našich modlitební.

Po páde totality sme sa ocitli vo svete, ktorý ponúka bezhraničnú slobodu, akú neponúka ani Boh. Nebadane nás to vťahuje do sveta bez pravidiel, kde sa dokonca tvorí legislatíva na ochranu konania bez pravidiel. Človek je pánom všetkého! Možno preto si myslím, že nemôžeme byť ticho. Sme vo svete, ktorý buduje záchranné siete, lebo nerieši podstatu. Zdá sa mi, že sme z toho buď vyľakaní, alebo že nás to zaskočilo. Dnes sa pomaly bojíme povedať voľačo aj do vlastných radov, lebo ľudia môžu odísť a založiť vlastné zbory. Ale akoby sme sa báli protirečiť aj tomu, čo sa valí okolo nás. Akoby sme sa báli ísť proti prúdu. Preto si myslím, že sa treba ozvať verejne, a nielen z kazateľní. Dialóg išiel v prvom kole predovšetkým dovnútra Cirkvi bratskej, aby sme sa spoznali, aby sme vedeli, že nás je síce málo, ale dosť na to, aby sme prežili, ak sa nedáme nalákať napríklad na atomizáciu cirkvi a individualistický život. V prvom ročníku sme zisťovali, na čo máme, a či vôbec chceme ísť s poznaním, ktoré nosíme, von. Ukázalo sa, že na to potenciál je, tak duchovný, ako aj autorský.

Aké sú teda tvoje skúsenosti s pôsobením v Dialógu? Čo si za ten rok prežil? Čo ťa sklamalo a čo povzbudilo?

Možno sme ojedinelý časopis v rodine tých kresťanských, lebo sme o reálnom živote. Začali sme o sebe hovoriť, aby sme sa poznali, lebo to je o súdržnosti. No možno sa niekomu vidí, že sme príliš otvorili dvere. Hovoria, že tým ubližujeme cirkvi. Mňa by lákala cirkev, ktorá vie o sebe hovoriť. Skúšame niesť posolstvo o živom Bohu aj za múry našich kostolov. Hovoria, že sme málo kresťanskí. Ja som rád, že hovoríme jazykom, ktorý je zrozumiteľný aj pre iných. Načreli sme do tém, ktoré boli v cirkvi tabu. Hovoria, že sme bulvárni a prinášame konflikt. To sú však ojedinelé hlasy. O tom, že Dialóg „zabral" a priniesol do cirkvi diskusiu, svedčí dvojnásobné zvýšenie nákladu v priebehu prvého roka.

Neprežil som také sklamanie, že by som to zabalil. Trochu ma mrzí, že niektoré nálepky dostávame na chrbát. Také nálepky sú zlé. Nech sú akéhokoľvek obsahu, prosím, aspoň na čelo, keď nie do očí. Ak nemôžem odpovedať hneď, tak si ich prečítam, keď sa pozriem do zrkadla. Aj v redakčnej rade hneď na začiatku vznikla diskusia, ktorá takmer utopila Dialóg. Ako sa hovorí, mohli sme sa po skúšobnej a nevydarenej Nulke rozísť a dať čiarku do štatistiky nevydarených pokusov. Dokázali sme sa však v zrýchlenom slede niekoľkokrát stretnúť a mailová diskusia trvala takmer celú jar. A na polročnej redakčnej rade sme boli inde. Za pol roka urputných diskusií sa z názorov vytratilo ostrie, kolieska ešte škrípali, ale začali zapadať do seba a rozomieľať škodlivý piesok na nepodstatný prach. V tom čase som už mal za sebou návštevy niekoľkých zborov, stretol som sa s vážnymi ľuďmi, ktorí žili bežný každodenný život s Bo-

S dcérou Svatavou

Váľkovo

Starký Ondrej Finďo

hom, a ktorí sa v rozhovoroch celkom prirodzene otvorili a rozprávali. To mi úplne inak otváralo oči. Chceme osloviť aj mladšiu strednú generáciu, preto sa možno zdá nepochopiteľné, že sme zaradili rubriku Osobnosti nedávnej i dávnejšej minulosti. Viem, že mladých história nezaujíma. Na stránkach časopisu sa však vynárajú ľudia minulosti, ktorých životy, postoje a skutky majú čo povedať aj dnes. Minimálne za seba som vďačný za to, že títo ľudia ožívajú v spomienkach a prichádzajú medzi nás na stránkach časopisu, ktorý vydávam.

Ty si novinár profesionál. Ako porovnávaš svoje novinárske pôsobenie v kresťanskom médiu s prostredím svetským? Čo je podobné? A v čom je to pri tvorbe odlišné? V čom sa ti páči toto prostredie viac?

Začnem od konca. Po prvýkrát robím s neprofesionálmi a to je dosť ťažké. V profesionálnom svete by som nekompromisne veci zoškrtal, skrátil, vrátil na prerobenie, slabé neuverejnil. Tu je to o inom. Ľudia sú citlivejší povedzme na redakčné zásahy a mne sa veľmi zložito hľadá miera medzi úprimnosťou výpovede a slovným klišé. No postupne sa aj ja učím, že toto je o inom, že toto je o výpovedi. O svedectve, ochote a odvahe povedať svoj názor. To by napríklad v dnešnom profesionálnom mediálnom svete neprešlo.

Na druhej strane – to, čo som už spomínal, a čo sme prežili v redakčnej rade, to by sa v profesionálnom svete skončilo celkom určite rozchodom. Okolo Dialógu sa začína vytvárať pomerne silné, aj keď nie veľké, autorské zázemie. Začína vládnuť tvorivá atmosféra, ochota poradiť, dotiahnuť, zlepšiť. To tiež v individualistickom mediálnom svete nefunguje. Treba si uvedomiť ešte jedno, čo tiež celkom zámerne sledujeme. Dialóg je takmer úplne založený na pôvodnej tvorbe. Je to časopis našich názorov a skúseností veriacich ľudí. Povedal by som, že sa vyzbrojujeme do diskusie so svetom. Ani výchova autorov, príprava na diskusiu nie je bezvýznamná. No absolútne najpodstatnejší je rozdiel v duchu, ktorý okolo Dialógu začína vládnuť. Zmysluplný, tvorivý Duch Boží, a nie presadzovanie bezhraničného individualizmu.

Dialóg zápasí o prežitie. Prečo je to tak? Ako tomu môžeme pomôcť, a koľko peňazí ťa to stojí?

Na zaplatenie polygrafickej a redakčnej úrovne, v akej vychádza Dialóg, sme príliš malá cirkev. Preto chceme zaangažovať aj autorov a odberateľov z iných príbuzných spoločenstiev a cirkví. V budúcnosti, keď dokončíme seriál o zboroch Cirkvi bratskej, chceme prejsť do tém, ktoré sa týkajú všetkých živých kresťanských spoločenstiev. V redakčnej rade sme si dali rok na to, aby sme našli obrysy tváre časopisu. Myslím si, že sme ju načrtli. V tomto roku ho treba „zastabilizovať" obsahovo a zvýšiť náklad. On postupne rastie, aj keď z hľadiska ekonomiky a absolútnych čísel je to o ničom. Treba však povedať, že hovorím o mimobratislavských zboroch, lebo bratislavský zbor sa zaviazal na vysoký odber počas prvého roka bez ohľadu na to, koľko sa predá. Bratislava však už prešla na reálny odber a výpadok musíme riešiť. Za pomoc v minulom roku sa môžem len poďakovať.

A čo sa týka peňazí? Poviem to jednou vetou: Keby som Dialóg robil na ekonomickej báze, len s pokrytím nákladov na výrobu a zaplatenie práce, stál by pri tomto náklade asi 3,20 až 3,80 eura (cca 95 až 115 Sk).

Momentálne sa musím poobzerať po nejakej finančnej sponzorskej pomoci, lebo neviem odhadnúť, ako dlho to moje vydavateľstvo vydrží. No aj tu sa ľady začínajú lámať. Objavujú sa prví podporovatelia, individuálni darcovia finančných čiastok. Sme za to vďační.

V čom by mala v súvislosti s Dialógom urobiť Cirkev bratská pozitívnu zmenu?

Ja som už úvodník (Duchovné slovo) čítal, ty nie, ale už je všetko vonku, takže môžem: Števo Evin to napísal jasne – Cirkev bratská bola pred Dialógom a bude aj bez neho. Ale s Dialógom je vraj lepšie. Vedeniu cirkvi sa môžem len poďakovať za finančnú pomoc, ktorá je v jej silách, a všetkým, ktorých Dialóg zaujal, za to, že ho kupujú. Keby sa vo všetkých zboroch stalo to, čo v Žiline, kde niečo vyše 40-členný zbor odoberá 34 kusov, boli by sme za vodou. Ale ak je Dialóg súčasťou Božieho plánu, tak prežije. Zatiaľ si myslím, že je, a som za to vďačný. ◻

V prostredí neistoty a duchovného hľadania Cirkev bratská ako súčasť svetového kresťanstva chce byť zrozumiteľným vyjadrením Božej osobnosti, slúžiť osobnej viere a rastu jednotlivcov v spoločenstve k jednote v rozmanitosti, aby vnášala hodnoty evanjelia do všetkých oblastí života spoločnosti (Vízia a poslanie Cirkvi bratskej, pracovný dokument, 1998).

KAM KRÁČAŠ, CIRKEV BRATSKÁ?

Ilustračné foto:
JANA CAMARA

Quo vadis? Asi skôr v tejto podobe je už po dve tisícročia známa táto otázka. Odpovede na ňu menili tvár cirkvi a cirkví. Som rád, že patrím do takej, ktorá je aj v dnešnej dobe ochotná si ju položiť a hľadať odpovede. Do cirkvi, v ktorej si aj naši predkovia kládli otázky a vytvorili evanjelikálny typ cirkvi.

Tvoríme ju aj my?

Úvody do kníh sa zvyčajne píšu ako posledné, aj keď sú zaradené na prvé stránky. Aj tento úvod píšem po spracovaní besedy. Uvedomujem si, že tí, čo dočítajú do konca, si povedia, že sme vlastne na základnú otázku neodpovedali, že sme len čiastočne zmapovali stav a určité fakty. Ale ak sme spravili len tento prvý krok, nestretli sme sa zbytočne. Až budúca diskusia, ktorú týmto chceme vyvolať, ukáže, či vôbec kráčame, a ak, či máme záujem poznávať, kam.

Kam kráčaš Cirkev bratská ?

Skypebesedu viedol a redakčne spracoval
BOHUSLAV PIATKO.

Pozvanie na besedu prijali: **ŠTEFAN MARKUŠ**, *tajomník Cirkvi bratskej, a kazatelia CB* **ŠTEFAN EVIN** *z Levíc,* **MARTIN JURČO** *z Michaloviec a* **TIBOR MÁHRIK** *zo Žiliny.*

ČO-TO O EVENJELIKÁLNYCH KOREŇOCH

Štefan Markuš: Názov besedy je otázka: Kam kráčaš Cirkev bratská? Je veľmi podobná tej, ktorá zaznela v raji: Kde si, Adam? Nazdávam sa, že touto otázkou Stvoriteľ oznamoval a naznačoval Adamovi, že nie je tam, kde by mal byť. Ak sa teda pýtame: Kam kráčaš Cirkev bratská? Zrejme si uvedomujeme, že nekráčame tou cestou, ktorou by sme mali. Problémom je asi neistota pri zadaní smeru cesty. V období totality bola naša cirkev uzavretá. Medzi cirkvou a spoločnosťou stál múr, ktorý ich oddeľoval. A oddeľoval ich veľmi presne. Na jednej strane boli ateisti a komunisti a na druhej veriaci a neexistoval nijaký prienik. Napriek tomu, že v cirkvi sme zdôrazňovali, že máme byť misijnou spoločnosťou, že máme získavať ľudí pre Krista. Ako veriaci ľudia sme verili, že miesto, ktoré zastávame, je etickejšie a správnejšie, napriek izolácii. Žiť v takomto uzavretom svete vyžadovalo určitú mieru osobnej statočnosti. Bol to život v obkľúčení a kto ho žil, nemal veľa možností na sebarealizáciu.

To by možno stačilo ako malý exkurz do histórie. Na jednej z besied som na otázku: Akú chceme cirkev? dostal odpoveď: Modernú, ak sa nechceme vrátiť k cirkvi našich otcov. Zopakujem otázku v trochu upravenej podobe: Aká je teda naša predstava o modernej cirkvi v slobodnom svete?

Štefan Evin: Pozrime sa najskôr na to, čím je evanjelikalizmus vymedzený v našich podmienkach, ak stále platí, a dúfam, že platí, že sme evanjelikálnou cirkvou. Napríklad Blackwellova encyklopédia moderného kresťanského myslenia charakterizuje evanjelikalizmus štyrmi znakmi: 1) Konečná autorita a postačiteľnosť Písma Svätého, 2) Jedinečné vykúpenie Kristovou smrťou na kríži, 3) Potreba znovuzrodenia, osobného obrátenia, 4) Nevyhnutnosť a naliehavosť evanjelizácie.

Z charakteru našej cirkvi vyplýva, že budeme mať vždy istý problém hovoriť o tom, čím je a kam smeruje Cirkev bratská, lebo v samotnom charaktere cirkvi je zakomponovaná veľká miera slobody zborov. Evanjelikalizmus sa v najširšom ponímaní definuje ako široké hnutie, ktoré ide naprieč konfesiami. Takže asi ani nemôžeme mať vo všetkom centrálnu líniu, ktorá sa bude šíriť do zborov z centra. Skôr sa budeme spájať okolo evanjelikálnych hodnôt (a tou kľúčovou je evanjelium v praxi) a rešpektovať to, že zbory sa budú prejavovať podľa toho, k akým dôrazom budú mať bližšie. Možno by sme viac ako o cirkvi mali hovoriť o tom, akým poslaním žijú, alebo by mali žiť, jednotlivé zbory a čo ich viaže do spoločenstva Cirkvi bratskej.

Martin Jurčo: Som vďačný za to, čo Števo teraz povedal, lebo naše zbory v rozmanitosti, v ktorej pôsobia, vytvárajú cirkev ako takú. Každý náš zbor je iný, žije iným dôrazom. Keď rozmýšľam nad vyjadrením niektorých ľudí o tom, že nechceme cirkev našich otcov, ale modernú cirkev, tak mi to zaváňa trochu pubertiactvom, prejavom nezrelosti. Dnes to možno letí, že človek si vystačí na všetko sám, a mladí sú možno v niektorých otázkach progresívnejší a akčnejší ako starší, ale múdrosť otcov a starých otcov na budovanie cirkvi veľmi potrebujeme. Napriek rozdielnosti jednotlivých zborov vytvárame jedno spoločenstvo.

Štefan Markuš: Faktom je, že nemôžeme odvodzovať identitu Cirkvi bratskej iba z histórie a ani by to nebolo najšťastnejšie ani postačujúce. Napriek tomu, že tradícia otcov je veľmi významná a neodškriepiteľná, predsa si myslím, že neposkytuje adekvátne normy a dostatok teologických dôrazov pre súčasnosť. Ja sa prikláňam k tomu, že je tu fenomén evanjelikálneho kresťanstva, ktoré stavia na iných základoch ako naši otcovia. Teologicky stavia výlučne na autorite Písma. V dnešnom postmodernom svete by aj naša cirkev mala viac zdôrazňovať vernosť zvesti Písma. Čo je moderná cirkev v slobodnom svete? Tým, že sa dostala von z múrov, musí sa nejakým spôsobom vyjadriť. Žije veľmi intenzívne vo svete a javí sa, akoby mala dvojitú alebo viacnásobnú identitu. Problém možno je, ako túto viacnásobnú identitu kresťana preniesť do svetského prostredia a žiť s ňou bez „úrazov". V rozhovore s ateistickým svetom existuje pretrvávajúci problém neviditeľného Boha. Všetko dnes chceme vnímať, všetko chceme vidieť, ohmatať, a to, čo nevidíme, ateistický svet pokladá za neexistujúce. Ako zvestovať tento problém neviditeľnosti Boha súčasnému modernému svetu? Riešenie vidím v návrate k Biblii, lebo tam je odpoveď. Veď Pán Boh vyriešil tento problém aj pre moderný svet, pretože zviditeľňuje Boha tým, že poslal svojho Syna. ➤

Tibor Máhrik: K evanjelikálnej identite. V slovenskom cirkevnom aj necirkevnom prostredí jestvuje mylný názor, že evanjelikálne hnutie je len istá historická etapa, ktorá sa zrodila po pietizme. V skutočnosti však zasahuje celú históriu cirkvi od čias apoštolov.

Druhá otázka je zložitejšia. Pokiaľ Štefan Markuš hovorí, že sa stretáva s problémom neviditeľného Boha, tak ja v postmodernej generácii nachádzam ľudí s viacerými konceptmi Boha. Nie „viditeľnosť", ale „identita" Boha sa stáva problémom. Ľudia sa rozprávajú o Bohu, a predsa nie o tom istom Bohu. Hovoríme o cirkvi a nemyslíme na to isté. Chceme cirkev našich otcov? Nuž – z istého pohľadu chceme, lebo ako naši otcovia a praotcovia čelili otázkam svojej doby vo svetle Písma a snažili sa podľa Písma žiť, tak aj my chceme. Faktom je, že súčasnosť dáva synom nové výzvy a nové otázky. S odpoveďami otcov synovia nevystačia. Obaja však musia žiť to isté Písmo. Úlohou cirkvi je svedčiť o neviditeľnom, trojjedinom živom Bohu takým spôsobom, aby ľudia v minulosti, ale aj v dnešnej pluralitnej spoločnosti evanjeliu porozumeli a v Krista uverili.

Štefan Evin: Problémy, ktorým čelíme, nie sú žiadnou novinkou. Sú tie isté, akým čelil Ježiš a apoštolovia vo svojom kultúrnohistorickom prostredí. Existencia cirkvi a zvestovanie evanjelia boli a budú vždy spojené s vierou. Evanjelium je pozvánka na uverenie v Krista.

Tibor Máhrik: Existujú isté trendy, ktoré nielen v západnom svete, ale aj na Slovensku už menia tvár celej spoločnosti a teda aj cirkevných zborov. K takým patrí napr. komerčný prístup. Akoby stačilo urobiť vynikajúcu www prezentáciu zboru, zabezpečiť perfektnú multimediálnu techniku na bohoslužbách, profesionálne sa usmiať na prichádzajúcich ľudí a „produkt evanjelia" bude mať úspech. Akoby kvalitný manažment vedenia bol kľúčom k zabezpečeniu duchovného života a rastu zboru. Akoby ľudia a činnosti boli len „komodity", s ktorými treba vedieť šikovne narábať... Taká cesta vedie cirkev preč od Písma. Iným príkladom je súčasná reakcia na racionalizmus, ktorý ovládol západnú spoločnosť v poslednom storočí. Odkláňa človeka od úsilia a námahy k zážitku a spontánnosti. Aj preto cirkvou, bez ohľadu na konfesie, prebieha vlna ultracharizmatickej spirituality zmiešanej s ezoterikou s nebývalým záujmom o exorcizmus. Za zmienku stojí aj vlna nominalizmu, keďže na Slovensku majú dominantné postavenie práve tzv. ľudové cirkvi, v ktorých je náboženstvo „dobrým zvykom", ale nie nasledovaním živého Krista.

Štefan Evin: Pri používaní pojmu „moderná cirkev" sa mi zdá, že sa chceme vymedziť voči všetkému, čo bolo včera, čím otvárame cestu pre nasledovníkov, aby sa vymedzili voči nám...

Ja chápem modernosť cirkvi, jej aktuálnosť a životaschopnosť v tom, že bude apoštolská, že sa bude neustále spájať so svojimi apoštolskými koreňmi. Cirkev musí byť „kristocentrická", ale nám hrozí v tej snahe po modernosti, že bude „antropocentrická".

Štefan Markuš: V každom prípade si treba ujasniť a vedieť, v čom je to najväčšie nebezpečenstvo postmoderného myslenia. Filozofia postmodernizmu v podstate hovorí, že neexistuje iný príbeh o zmysle ľudského života, len ten, ktorý vie sám človek definovať a vytvoriť. To znamená, že neexistuje alternatíva, neexistuje žiaden iný príbeh, ktorý by sa dal odvodiť z Biblie. A tu je úloha cirkvi v modernom svete – vysvetliť ľuďom, že existuje biblický príbeh, ktorý je veľmi reálny. To je problémom moderného človeka a cirkev na to nejakým spôsobom musí reagovať.

KRESŤAN – ZODPOVEDNÝ OBČAN

Mám pocit, že celkom priamo na tento zápas hľadania poslania cirkvi a pôsobenia kresťana v cirkvi nadväzuje život kresťana – občana v slobodnom svete. Nie všetko, čo sa vynorilo v ostatnom desaťročí pod pojmom sloboda, prináša skutočnú slobodu. Povedané veľmi zjednodušene, vynárajú sa dve cesty: Jedna je absorbovanie slobody a slobôd a nebadané splývanie so svetom, a táto vyvoláva druhú cestu: obranu zákonníctvom. Ako to vnímate?

Tibor Máhrik: Situácia, v ktorej sa dnes ocitla postkomunistická Európa, je doznievaním toho, čo prebehlo v anglosaskom svete v minulom storočí. Za takmer dvadsať rokov sa cirkev naučila, alebo sa učí vychutnávať si spoločenský priestor, ktorý sa otvoril. Ako oni, tak aj my zakladáme školy, charitatívne organizácie, sociálne siete a množstvo iných aktivít. Vidiac krízu evanjelikálnej cirkvi na západe, pýtam sa, či toto je naozaj cesta, po ktorej treba ísť, či toto je to, čo má cirkev robiť. Prikláňam sa k názoru, že nie. Takéto aktivity by mali robiť kresťania na občianskom princípe (združenia, nadácie...), ale cirkev by inštitucionálne nemala vstupovať na pôdu, ktorá je mimo jej poslania, a tým je uctievanie Pána Boha a zvestovanie evanjelia.

Po druhé. V tomto období slobody sa cirkev výrazne sekularizuje. Vstúpila do sveta a svet do nej. Reakcia bude dvojaká. Liberalizmus, ktorý zotrie hranice a otvorí dvere „rozmanitosti". Radikalizmus, ktorý sa na jednej strane prejaví smerom k charizmatickej spiritualite, ale na druhej strane nástupom neokonzervativizmu, ktorý v mene „záchrany" bude chcieť uzavrieť cirkev do akéhosi geta a plávať v mentálnej Arche a kde sa zákonníctvu dobre darí. To otvára dvere „jednote". Nič z toho nie je cesta pre Boží ľud. V napätí, že nie sme z tohto sveta, ale žijeme v tomto svete – a to je veľmi bolestivé – musíme kráčať ďalej a ustáť toto utrpenie zápasu o život z Boha a pre Boha, lebo kdekoľvek okrem Krista budeme hľadať úľavu, skĺzneme z cesty.

Martin Jurčo: Zákonníctvo cirkvi hrozí najmä preto, lebo žijeme v kresťanskej kultúre. Osobitne na východe je to ešte silnejšie ako inde na Slovensku. Keď sme prišli zo Starej Turej do Michaloviec a deti sa vrátili zo školy, hovorili: Oci, veď tu sú všetci veriaci. Všetci sa totiž verejne hlásili k nejakej cirkvi. A toto naozaj môže byť ohrozením pre cirkev nášho typu. Ako bolo spomenuté, určitý nominalizmus môže prísť aj k nám. Myslím si, že v daných podmienkach cirkev musí ísť proti prúdu. To je znak zdravej súčasnej cirkvi – nejsť cestou kompromisov. Toto sme sa učili od našich otcov. Aj ja som

sa to učil: Božie slovo treba kázať a žiť ho. Takže si myslím, že treba ísť cestou radikálneho kresťanstva. V tom ja vidím smerovanie cirkvi.

UJASNENIE POJMOV

Štefan Markuš: Hovoríme, alebo chceme hovoriť o vízii. Vízia je akýsi virtuálny obraz o budúcnosti. Mohli by sme si pripomenúť, čo je napísané v spomínaných dokumentoch na tému Vízia a poslanie Cirkvi bratskej z konca deväťdesiatych rokov:

„V prostredí neistoty a duchovného hľadania Cirkev bratská ako súčasť svetového kresťanstva chce byť zrozumiteľným vyjadrením Božej osobnosti, slúžiť osobnej viere a rastu jednotlivcov v spoločenstve k jednote v rozmanitosti, aby vnášala hodnoty evanjelia do všetkých oblastí života spoločnosti.“ Keby sme dokázali napĺňať obsah tohto výroku, tak by som sa nebál smerovania Cirkvi bratskej.

Štefan Evin: Ja nerád operujem pojmom vízia. Radšej používam slovo poslanie. Vízia nesie so sebou aj časový horizont, a keď sa časový horizont naplní a nedosiahne sa to, čo sme chceli dosiahnuť, máme z toho traumu.

Štefan Markuš:: Poslanie je čosi celoživotne platné, je neprestajne s nami. Vízia sú čiastkové kroky, ktorými toto poslanie napĺňame. Vízia je etapový cieľ, bez ktorého finálne poslanie nikdy nenaplníme. Preto je rozumné hovoriť o vízii, ktorá je časovo obmedzená. Ja som napríklad do funkcie tajomníka cirkvi nastupoval s víziou finančnej reformy v odmeňovaní pracovníkov cirkvi a osamostatnenia zborov. O pár mesiacov končím, a nie všade sa to podarilo. Nie preto, že by som svoju víziu musel korigovať, ale preto, lebo iní sa s ňou nestotožnili. Tým chcem povedať len jedno: Existuje v cirkvi istá nejednotnosť v tom, kam ju chceme potiahnuť.

Tibor Máhrik: Ak máme chápať víziu takto, potom citát zo staršieho dokumentu nemožno považovať za víziu, lebo je taký všeobecný, že hovorí o všetkom, a zároveň o ničom konkrétnom. V Žiline takúto víziu k životu nepotrebujeme a ani víziu nemáme.

Štefan Evin: ...ani my v Leviciach...

Tibor Máhrik: ...poviem prečo. Cirkev nemôže postupovať tak, že si niečo naplánuje, aby v presne stanovenom termíne dosiahla výsledky. Isteže, cirkev počas dvetisíc rokov musela a musí plánovať, ale nesmie od plánov očakávať viacej, ako naplnenie vlastnej snahy. Lenže to je iba naša snaha, zvrchovanosť má Boh. A to je nebezpečenstvo, o ktorom sme už hovorili na začiatku tejto besedy – to je marketingový, komerčný spôsob uvažovania a v konečnom dôsledku dochádza k deformácii toho, čo cirkev má byť.

Štefan Evin: Ale to nevylučuje, aby sme individuálne, ale aj ako zbory žili a pôsobili cieľavedome.

ŠTRUKTÚRA ČI VOĽNOSŤ?

Pomenovali ste nebezpečenstvá a nástrahy, aj isté duchovné smerovanie cirkevného spoločenstva. Nemožno ho oddeliť od praktického fungovania cirkvi ako organizmu. Je spoločenstvo zborov sústredené pod hlavičkou Cirkvi bratskej schopné plnohodnotne žiť a prežiť v súčasných podmienkach

Tibor Máhrik: V prvom desaťročí slobody sme zažili obdobie, keď Rada, ako ústredný orgán cirkvi, bola veľmi oslabená „vďaka“ istým hlasom najmä z väčších zborov. Začiatkom druhého desaťročia sa vietor otáča a zbory začínajú objavovať to, čo niektoré evanjelikálne zbory na Západe už objavili – vzájomnú závislosť a korporatívnosť. Tá zvyčajne stojí nad lokálnymi záujmami zboru. My sa nachádzame niekde na začiatku tohto procesu. Aký smer to naberie, to je predmetom aj tejto diskusie, ktorá, verím, bude podnetom pre viacerých, aby do nej pozitívne vstúpili.

Martin Jurčo: Materiál, ktorý Rada sformulovala a cirkev prijala, vznikol pred desiatimi rokmi. Odvtedy sa veci posunuli a v cirkvi je trochu iné vnímanie spolupatričnosti. Pri pohľade dozadu vidíme, že Cirkev bratská nemala nikdy nejaké centralistické vedenie. Viac-menej vždy bola zodpovednosť na zboroch. A to je dobré, pretože každý zbor žije v určitom prostredí, najlepšie vníma kultúru, v ktorej žije a pôsobí, a najlepšie vie, ako prinášať evanjelium. Sloboda zborov tu teda je. Na druhej strane, keď vidím, aká je situácia v niektorých zboroch, kde nie sú napríklad obsadené miesta kazateľov, tak si myslím, že Rada by mala mať isté právomoci zasiahnuť, tak ako to funguje v iných cirkvách. Jednoducho v istých, možno vymedzených oblastiach, by mal mať dakto právo direktívne zasiahnuť a riešiť situáciu. Takže dávam na úvahu ďalšiu otázku do diskusie: Samostatnosť zborov – áno, ale aj navýšenie právomocí ústredia v určitých oblastiach. Hoci sám neviem, ako by som zareagoval, keby mi predseda zavolal a povedal mi: Martin, tam a tam treba pomôcť, priprav sa, v krátkom čase tam nastúpiš do služby. Tak sa to v iných cirkviach robí.

Ale to musí byť nejaký programový alebo organizačný dokument v cirkvi.

Tibor Máhrik: Musíme o tom začať veľmi otvorene diskutovať. Netreba sa unáhliť, lebo tak ako sa ukazuje chybou prílišná voľnosť, tak by zošnurovanie a utiahnutie mohlo priniesť negatívne výsledky.

Štefan Markuš: Mám štvorročnú skúsenosť s riadením cirkvi. V živote som riadil rôzne spoločenstvá – SAV, vedecký ústav, občianske organizácie i veľvyslanectvo v zahraničí, ale musím otvorene povedať, že riadiť cirkev, ktorej vládne takýto voľný duch, je oveľa ťažšie ako riadiť ktorúkoľvek inú inštitúciu, na čele ktorej som stál. Často som rozmýšľal, prečo je to tak. Cirkev bratská je kongregačno-presbytersky orientovaná. Má svoju volenú Radu, no v rámci nej neexistuje nijako zadefinovaná subordinácia. Myslím si, že to je najväčší nedostatok vo fungovaní našej cirkvi. Študoval som rôzne typy riadenia inštitúcií a hľadal som, ako by sa dala účinne riadiť štruktúra, v ktorej neexistuje zadefinovaná subordinácia zúčastnených, no nenašiel som nič. Jednoducho – taký model neexistuje. Keď predseda cirkvi nemá právo niekomu povedať – urob to! – a on by to právo mal mať, potom riadenie sa stáva komplikovanou záležitosťou. Nazdávam sa, že Cirkev bratská by potrebovala biskupa s presne ➤

stanovenými duchovnými právomocami. V otázkach riadenia cirkvi sa stávam, priznávam sa, akoby katolíkom. Len si spomeňme na rozhovor Ježiša so stotníkom: "... povedz len slovo...", ktoré Pán akceptoval ako normu pre subordináciu. Pokiaľ neexistuje princíp subordinácie, neexistuje ani efektívne riadenie.

V tomto roku sa pripravuje novelizácia Ústavy CB a viem, že sa ohľadom Ústavy stretávate aj na úrovni česko-slovenskej. Kam sa uberajú úvahy?

Štefan Markuš: V kongregačno-presbyterskej orientácii sa nič nemení. V štruktúre Rada cirkvi bratskej naďalej zostáva vo funkcii radcu, a nie riaditeľa. Možno, keby sme prešli trochu viac smerom k presbyterskému typu s väčšími právomocami volených funkcionárov, asi by sa niektoré veci dali ľahšie riadiť. O niektorých zmenách Ústavy a Poriadku CB bude rozhodovať konferencia cirkvi na Hrádku v máji tohto roku.

Konkrétne by to ako mohlo vyzerať?

Štefan Markuš: V subordinácii duchovných pracovníkov, kazateľov centrálnej cirkevnej autorite sa zrejme zatiaľ nič nezmení. Niet dostatok odvahy ani vôle. V rešpektovaní štatútu volených funkcionárov (predsedu, podpredsedu a tajomníka), ako aj ich povinností, daných Ústavou a Poriadkom CB by však mala nastať sebareflektívna ochota riadených zborov a ich zamestnancov.

Štefan Evin: Ja len na ilustráciu stavu, v ktorom sa nachádzame. Teraz hovorím za kazateľov. Naším zamestnávateľom je Cirkev bratská v SR, naším pracoviskom je miestny zbor, a v istom zmysle väčšie právomoci nad kazateľmi má staršovstvo ako vedenie cirkvi. Takže – určite sú tu nezrovnalosti, alebo aspoň kompetenčné nedotiahnutia.

A v čom by bolo potrebné udržiavať alebo zaviesť istú nadzborovú asistenciu, je teologické vzdelávanie vyššieho stupňa. Vychádzam z toho, že cirkev potrebuje akademicky fundovaných ľudí v teologickej oblasti a zabezpečovať to, je nad sily jednotlivých zborov.

Tibor Máhrik: Myslím si, že Ústava i Poriadok Cirkvi bratskej sú v zásade nastavené dobre. Kľúčovou otázkou zostáva charizma osobností. Keď napr. do zboru príde obdarený kazateľ, aj v rámci daných štruktúr sa veci pohnú vpred. Nezabudnime na podstatný rozdiel medzi riadením svetských inštitúcií a cirkvi. Hlavou Cirkvi bratskej je Kristus, nie predseda, ani RCB. Postavenie autorít v cirkvi má byť o službe, nie o moci, pričom kompetencie sú veľmi dôležité. Reformujme ich, ak vieme, ale dodržujme to, čo máme. Znovu objavujme princípy subordinácie v Písme napríklad v Žd 13, 17 „ustupujte svojim vodcom...", alebo v 1. Tim 5, 17. To, že žijeme vo svete, v ktorom autorita je „len na papieri", kde je nekompetentný prezident či primátor, alebo kde učiteľ je „nikto", to nás môže popliesť. Prečo? Lebo žijeme v skorumpovanom svete, ktorý ničomu neverí, je cynický a zvrátený, je nemocný ako dnešná ekonomika. Ako reagovať? Pre cirkev, aj našu, je najväčšia výzva ujasniť si, ako má vyzerať ZDRAVÝ ZBOR, ZDRAVÁ RODINA, ZDRAVÁ KÁZEŇ a ZDRAVÁ MISIA.

Poviem to ešte ináč. Vzhľadom na to, že dnešná spoločnosť je „alzheimerovsky nemocná" (t.j. celok sa rozpadáva na drobné fragmenty, ktoré strácajú schopnosť vzájomne komunikovať, rozpadáva sa vnútorná koherencia systému, čím dochádza k paralýze jeho činnosti), tak nielen naše rodiny, ale aj zbory, ak chcú byť požehnané, a naša cirkev ako súčasť svetového kresťanstva ak chce byť požehnaná, musíme začať vážne hovoriť o vlastnej reformácii. A súčasťou toho je biblický obraz zdravých zborov, rodín, kázania a misie. Uvidíte, ako horúco bude! Možno zistíme, že aj taká samozrejmosť ako „predstava o zdravej rodine" otvorí vášne.

Štefan Evin: S tým, čo povedal Tibor, možno len súhlasiť. Zdravý zbor nemá problém so vzťahmi k iným zborom, nemá problém s vlastnou identitou, má jasnú odpoveď na otázku – na čo sme tu? – zdravý zbor sa vie postaviť aj k vrchnosti, či svetskej alebo cirkevnej, už či je dobrá alebo zlá. Už som to hovoril a chcem to ešte raz zdôrazniť: Ak budeme odvodzovať našu cirkev od funkčnosti zborov, bude aj cirkev zdravá.

Štefan Markuš: Ja len potvrdzujem, čo bolo povedané o našich základných dokumentoch, o správnosti ich nastavenia. Tak ako vo svete sú zákony, ktoré sú tak stavané, že možno spraviť odpočet ich plnenia, ale aj nájsť kľúčky, ako ich obísť, tak je to aj v cirkvi. A presne to sa deje. My máme kodifikované v článkoch našej Ústavy a Poriadku, ako sa má život v cirkvi organizovať, podľa akých pravidiel má fungovať, no keď sa pozriete po Slovensku, stretnete sa s veľkou pluralitou chápania a výkladu jednotlivých článkov. Nie je vo výklade a praxi jednota s tým, čo sa na konferencii odsúhlasilo. Ako tajomník sa pýtam našich kazateľov, vidíte tento problém?

Tibor Máhrik: Vidím, ale riešenie nie je v nejakom

inštitučnom manuáli. Biblický obraz zdravého zboru je obrazom zdravej rodiny. A rodina je komunita. Už som to spomenul – všetky iné inštitúcie a organizácie fungujú na princípe firmy. Vyhovuješ – berieme ťa, nevyhovuješ – neberieme ťa. Preto aj riaditeľ každej misijnej organizácie si vyberá svojich spolupracovníkov na konkurz. Ale cirkev? Zbory si nevyberajú, ale prijímajú ľudí, ktorých vybral nebeský Otec. My si nevyberáme členov staršovstva a iných služobníkov na konkurz. Písmo hovorí, že my všetci sme súčasťou rodiny a musíme žiť spolu ako bratia a sestry v Kristovi premieňaní na Jeho obraz. Nie sme firma, hoci máme IČO. Problémy, ktoré sme tu dnes len načrtli, máme odvahu pomenovať a je ich viac. Neriešme ich však manažérsky. Musia sa riešiť v duchovnej rovine, pred tvárou Božou.

Martin Jurčo: Generálna línia je nastavená dobre. A tam, kde život ukáže, že niečo treba zmeniť, v dačom sa prispôsobiť dobe, novému fenoménu, tak si myslím, že cirkev reaguje novelami Ústavy, ktoré vychádzajú z potrieb a zodpovedajú im.

Spomeniem iba nedávny vznik seniorátov a seniorov, čo niektorí ľudia v našej cirkvi nechápu, ale aj bez nejakých ústavných vymedzení a väčších právomocí pre seniorov, sa ukazuje, aspoň u nás na Východe, že to bol dobrý krok a spoločenstvo, ktoré sa takto združilo, je skutočným obohatením života cirkvi. Nemyslím si teda, že by sme v tomto boli nejakí strnulí a že by sa nič nerobilo.

Tibor Máhrik: Hovory o týchto témach mi pripomínajú rozhovory manželov, ktorí sa zamýšľajú nad tým, ako zlepšiť svoje manželstvo. Možno im radiť, ale riešenie musia nájsť sami a potom ho buď rešpektujú, alebo nerešpektujú. V medzizborových vzťahoch na úrovni Slovenska treba priznať, že stále prevládajú tendencie „môj zbor – môj hrad", nech mi nikto do toho nehovorí. To nie je múdre. Ak bude Cirkev bratská úprimne reflektovať situáciu a bude sa úprimne usilovať veci riešiť, tak má dve možnosti: Zareaguje na to, čo Boh hovorí zborom, a vtedy porastie, bude soľou a Pán Boh ju použije vo svojom diele, alebo budeme tvrdohlaví a presadíme si to „ľudské". Vtedy po čase zbadáme, že vymierame, ako vymierajú iné cirkvi. Alebo smrť ani nezbadáme. Ako mnohé iné cirkvi. Tu ide o život a smrť. Dúfam, že chceme žiť!

Štefan Markuš: Predsa sa ešte niekoľkými slovami vrátim k organizovanosti cirkvi. Je samozrejmé, že lokálny zbor musí svoj život viesť a organizovať samosprávne. Nemá inej cesty, ak chce naplniť svoje poslanie, musí tú svoju sväto-svetskú orientáciu nejakým spôsobom organizovať. Bez organizovania jednotlivých krokov smerom k cieľu nemožno naplniť poslanie. Bez poriadku a smerníc vznikne len chaos a nejasnosti. Tvrdím, že na zborovej úrovni funguje organizovanosť. Veď každodenný život zboru, bohoslužby a iné služby sa bez organizovanosti neobídu. Keď však tento princíp chceme aspoň čiastočne preniesť do roviny celocirkevnej, mnohí to chápu ako vstup autority do zborovej a miestnej práce. Ja som za to, aby sme tú sväto-svetskú orientáciu dokázali správnym organizovaním naplňať. ◘

TÝMTO OTVÁRAME NA STRÁNKACH DIALÓGU VEREJNÚ DISKUSIU NA TÉMU

Kam kráčaš Cirkev bratská?

alebo

Myslíte si, že Cirkev bratská potrebuje prejsť reformáciou? Ak áno, v ktorých oblastiach?

ZBOR BRATISLAVA

Foto: BOHUSLAV ČIČEL

Z otvorenia misijnej stanicevo Svätom Jure

Stručný prehľad histórie bratislavského zboru CB

Spracoval: JOZEF UHLÍK

ROK	UDALOSŤ
1917- 1919	Do Bratislavy sa presťahovali viaceré české rodiny pôvodom z Jednoty českobratrskej (JČB). Pre vznik zboru bola najvýznamnejšou rodina Kinclovcov. V tejto rodine sa začali konať prvé zhroma
1921	Zhromaždenie u Kinclovcov viedol Jozef Roháček, ktorý neskôr preložil Bibliu z pôvodných jazykov do slovenčiny. K spoločenstvu sa postupne pridalo niekoľko rodín slovenských repatriantov z maďarskej Nyiregyhazy.
1922-1923	Zápas komunity o to, kam sa zaradiť. Vytvorili sa dve skupiny. Jedna pod vedením Jozefa Roháčka uprednostňovala založenie slobodnej prebudeneckej cirkvi s názvom Slovenská bratská jednota, do ktorej by sa okrem zhromaždenia v Bratislave začlenili aj všetky spoločenstvá Modrého kríža (MK) na Slovensku. Jednota mala byť duchovne previazaná s JČB. Kristína Royová za Modrý kríž návrh odmietla. Česká skupina reprezentovaná bratom Václavíkom sa chcela pričleniť k JČB.

1924	Skupiny sa nedohodli, česká strana iniciovala vznik brnianskej stanice JČB v Bratislave.
1926	Prvým správcom stanice sa stal kazateľ Ladislav Mikulecký. V r. 1930 odišiel na Valašsko.
1927	Slovenská časť spoločenstva ostala v evanjelickej a. v. cirkvi a v Bratislave založila pobočku Modrého kríža. Cesty oboch duchovných prúdov sa na čas rozišli.
1928	Vytvorenie samostatného zboru JČB, L. Mikulecký inštalovaný za kazateľa zboru.
1931	Kazateľom sa stal J. Slanina. Už z predchádzajúceho obdobia pretrvávali problémy vo vzájomných vzťahoch členov. Kazateľ Slanina situáciu nezvládol a po pol roku odišiel.
1932	Prichádza kazateľ Václav Svoboda.
1933	Zbor kúpil budovu bývalého vojenského súdu z čias rakúsko-uhorskej monarchie, ktorá stála na mieste dnešnej modlitebne. Upravili ju na účely modlitebne a bytu pre kazateľa.
1937	Kazateľ Svoboda odišiel do Litomyšli. Do zboru prišiel vypomôcť kazateľ v dôchodku Antonín Chráska, do novembra 1938.
1938	Po „anšluse" Rakúska nemecké úrady zakázali zbor JČB vo Viedni. Tamojší kazateľ Gustáv Sadloň musel opustiť krajinu. Zbor ho pozval za kazateľa.
1939	Vznik Slovenského štátu. Väčšina členov zboru českej národnosti musela opustiť Slovensko. Zostalo 20–25 členov.
1940	JČB na Slovensku bola úradne zakázaná a budovu modlitebne zapečatili. Zbor JČB uzavrel dohodu so zborom Kresťanskej reformovanej cirkvi o formálnom prijatí členov do ich zboru, pričom si členovia JČB zachovali vo všetkom úplnú autonómiu.
1945	Činnosť zboru JČB bola v plnej miere obnovená.
1948	Po komunistickom puči vydal režim nový zákon o cirkviach. Náboženská činnosť sa podľa neho mohla praktizovať iba v štátom povolených cirkviach. Členovia bratislavského MK a bratia repatrianti z Levíc na čele s kazateľom J. O. Markušom sa znovu pokúsili založiť slobodnú evanjelickú cirkev. Štátna moc to zamietla.
1950	Po neúspešných rokovaniach bratislavského MK s Evanjelickou cirkvou a.v. o poslaní MK v rámci ev. a. v. cirkvi časť členov MK z ev. a. v. cirkvi odišla a pod tlakom režimu sa pripojila k zboru JČB v Bratislave.
1954-1955	Vyhrotenie nedorozumení vyplývajúce z odlišnosti oboch pôvodných duchovných prúdov. Hrozilo rozdelenie zboru. Niektorí bratia pôvodom z MK boli vylúčení zo zboru.
1957	Reprezentanti oboch prúdov vyznali svoje previnenia, nasledovalo vzájomné odpustenie a zjednotenie zboru.
1959	Komunistická štátna moc zatkla, odsúdila a uväznila Ondreja Luptáka,Vladislava Mateja, Jána Rosu a Jána Hollého zo staroturanskej stanice, za vymyslený zločin, podvracania republiky. Neskôr boli v plnej miere rehabilitovaní.
1960	Z iniciatívy Drahomíry Janotkovej a Jána Rosu bol založený zborový spevokol.
1964	Vznikol misijný spevokol mladých pod vedením Milice Machajdíkovej-Kailingovej. V rámci spevokolu sa v spolupráci s Milanom Jurčom rozvinula výchovná práca s mladými ľuďmi. Činnosť spevokolu sa ukončila krátko po prestavbe súčasnej modlitebne.
1966	Z iniciatívy Slavoja Krupu vznikla hudobná skupina Tŕne. Jej pôvodná hudobná tvorba ovplyvnila vtedajšiu mladú generáciu.
1967	Výročná konferencia JČB prijala zmenu mena cirkvi na Cirkev bratská.
1968	Vznikla diakonická skupina Balzam z iniciatívy J. Rosu a V. Satkeovej (vtedy Barešovej) s cieľom slúžiť tým, ktorí to potrebujú, teda osamelým starším a chorým ľuďom. M. Machajdíková-Kailingová založila detský spevokol Kvapôčky. Jeho poslaním sa stala oslava Boha spevom a služba ľuďom.
1969	Tlačou vyšla Biblia v preklade prof. J. Roháčka a notovaný Kresťanský spevník. Na spracovaní spevníka sa podieľala spevníková komisia pod vedením J. Rosu. Boli v nej aj bratia z iných zborov a iných denominácií.
1970	Vyšla Biblická konkordancia od Juraja Potúčka.
1971	Kazateľ G. Sadloň po 32-ročnej vernej službe v ťažkých obdobiach zboru odišiel do dôchodku. Zbor pozval do služby správcu zboru Františka Ciesara z Prešova.
1975- 1977	Výstavba novej modlitebne. Stavbu podľa projektu prof. Karfíka a architekta Jana Komrsku viedol Milan Jurčo spolu s ostatnými členmi stavebného odboru. Stavba by nebola možná bez mimoriadnej Božej ochrany a finančnej i pracovnej obetavosti členov zboru a ostatných zborov zo Slovenska, Čiech, Moravy i Tešínska.
1977-1979	Daniel Komrska vo funkcii druhého kazateľa.
1984-1990	Druhým kazateľom zboru bol Ján Novák
1990	Kazateľ F. Ciesar odchádza do dôchodku. Zbor ostáva bez správcu zboru až do r. 1997.So súhlasom vedenia diakonického zariadenia Betánia v Nemecku bolo založené Diakonické združenie Betánia na Slovensku. Jeho vznik iniciovali Igor André a Dušan Kintler. V r. 1991 sa uviedol do prevádzky Dom Betánia v Senci, r. 1994 bolo otvorené Aktivačné geriatrické centrum na Partizánskej ul. Od r. 1997 funguje aj domáca opatrovateľská služba a od r. 2001 sociálna prevencia a poradenstvo. R. 2000 začal činnosť aj Dom Betánia Kalinovo.
1990-1997	Kazateľ Ján Novák viedol novú stanicu zboru v Petržalke, neskôr pretransformovanú na zbor. R. 1997 zbor zanikol.
1992	Ako kazateľ pre mladých prišiel do zboru Daniel Pastirčák
1994	Z iniciatívy kazateľa J. Nováka založená cirkevná základná škola. R. 1997 sa škola pretransformovala po obsahovej aj personálnej stránke. V súčasnosti funguje pod názvom Cirkevná základná škola – Narnia.
1999-2004	Vikárom zboru Daniel Poloha, r. 2003 ordinovaný za kazateľa CB.
2003-2004	Vikárom zboru Petr Hvalčák.
2004	Z iniciatívy Daniela Laca a Dušana Číčela bolo založené Bilingválne gymnázium C. S. Lewisa.
2006	Vikárom zboru sa stal Josef Sýkora. Vo Svätom Jure vznikla misijná stanica. Jej vedúcim sa stal Milan Mitana.

DANIEL PASTIRČÁK

Kazateľ, básnik, prozaik a esejista Daniel Pastirčák sa narodil 29. 1. 1959 v Prešove. Je absolventom Strednej umeleckej priemyselnej školy v Košiciach a Bratislave (odbor keramika). Kratší čas pracoval v bratislavskej Mestskej galérii, potom študoval odbor reštaurovanie na dvojročnej nadstavbe a teológiu na Slovenskej evanjelickej bohosloveckej fakulte v Bratislave (1983–1987). Roku 1992 prichádza ako kazateľ pre mladých do Bratislavského zboru Cirkvi bratskej, kde od roku 1997 pôsobí aj ako správca. S manželkou Jarkou majú tri deti: Damiana, Deboru a Jonatána.

Sedem Spasiteľových slov na kríži (meditácia k Haydnovmu koncertu)

1. Odpusť im, lebo nevedia, čo robia.

Takí sme: Keď hladíme, bozkávame, keď spriadame zbožné intrigy, keď presadzujeme svoje záujmy, keď ponižujeme, zraňujeme, či zabíjame. Nevieme, čo robíme. Sme napoly ponorení v nevedomí, Kriste. Nevieme žiť bez lásky, no nevieme žiť lásku. Sme slepí na jedno oko. Svet delíme na tých, ktorých prijímame, a tých, ktorí sú neprijateľní – na priateľov a nepriateľov. Prebudiť nás môže iba láska. *„Milujte svojich nepriateľov"* – učil si nás, a potom si nám na kríži ukázal, čo to znamená. Pomôž nám, Kriste, precitnúť. Prebuď nás z nevedomosti do Lásky.

2. Amen, hovorím ti: Dnes budeš so mnou v raji.

Aj v úplne poslednej chvíli existuje nádej? Zvykli sme si na sladkú beznádej moderného sveta. Vzdali sme sa večnosti, nebo chceme mať na zemi. Jediným Bohom je nám hmota. Smrť je večná, život je iba prechodnou epizódou. Sme len ligotavá pena na studených slepých vlnách. Mlč, lotor, niet nádeje! Odkiaľ ho to vítaš, Kriste? Niekoľko minút pred tým, ako ti srdce stíchne, krv vychladne a telo oťažie, vítaš toho umierajúceho nešťastníka v raji?

Tvoj raj je tu. Je všade. V tvojom svete, Kriste, Bohom je Duch, život je večný a smrť je iba prechodnou epizódou. Obnov v nás túto nádej, Kriste. Naše márne dni premeň v zmysluplný čas, svetlom svojej večnosti.

3. Žena, hľa, tvoj syn! Hľa tvoja matka.

Rozpadáme sa. Láska má dnes veľmi krátky život. Muži opúšťajú ženy, ženy mužov, rodičia deti, deti rodičov. Vystačíme si sami so svojím počítačom a náhodnými láskami? Zvoňte, pán hrobár, rodinu kladú do hrobu!

Bez lásky sa však žiť nedá. Kto ju v nás obnoví? Kde sa nám zjaví? Vo svete, kde jediné, čo trvá, je utrpenie, kto nám dá odvahu milovať až do konca? Kto nás vráti k sebe samým? Kriste, ty našu mŕtvu lásku obnovuješ na kríži? Rozpaženými dlaňami nás spájaš, ponad priepasť pohodlnej samoty: Človek, hľa, tvoja láska!

4. Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil?

Tak vidíš! Tak je to! Nie je tu. Nikde. Napokon i viera zlyhá, i tvoj Boh ťa zradí! Zbytočné bolo to tvoje gesto vzbury. Absurdita je všemocná. Padáš do tmy, kričíš rozorvaný bolesťou a nebo mlčí, ako vždy mlčalo. Tak vidíš, konečne si človekom, Bože. Konečne vieš, aké je to byť tu, opustený a bez nádeje. V prachu a popole, ako Jób.

Opustil si sám seba, aby si sa stal človekom? Teraz si v tme, odcudzený sám sebe, Bože: Si Petrom, ktorý ťa zaprel, Judášom, ktorý ťa predal, i Pilátom, ktorý nevie, čo je pravda. Teraz si mnou, Bože. Pomôž mi nahmatať ťa v tej tme a prijať ťa ako svetlo môjho svetla.

5. Som smädný!

Slnko, pot, zlepené sliny, zasychajúca krv. Včera si bol pre mnohých prameňom, dnes si púšť. Si smädný smädom osamelých, opustených, umierajúcich. V tvojom smäde horí náš smäd, v tvojich ústach naše ústa. Naša história je panoptikom vysmädnutých pútnikov. Kvôli smädu sme viedli vojny, kvôli smädu sme stavali kostoly, kvôli smädu sme zrádzali i milovali, kvôli smädu sme sa modlili. Mučí nás smäd absolútnej túžby, Kriste. Hasíš ho v nás tým, že si smädný s nami? Veď práve tvoj smäd, Kriste, sa v nás stáva prameňom vyvierajúcim do večného života.

6. Dokonané je!

Komické. Pred očami pripitých žoldnierov sa meníš na mŕtvolu a pritom šepkáš – Dokonané je!? Nemali by to povedať skôr oni, scenáristi a režiséri tohto úchvatného divadla – Kaifáš či Pilát? Toto považuješ za úspech? Bol si odsúdený ako kacír, všetci ťa opustili, nik už o teba nestojí. Toto bol tvoj cieľ? Alebo si predsa práve ty Stvoriteľom? Stvoril si svet, ktorý sa ešte iba vynára z budúcnosti? Vpustil si do dejín neskrotnú silu. Silu, ktorú už nik nebude môcť pokoriť – Silu lásky, ktorá sa nezastaví pred ničím. Ona víťazí práve vtedy, keď je úplne porazená. Kaifáš i Pilát sú zabudnutí, ale ty zostaneš s nami po všetky dni, až do skonania sveta.

7. Otče, do tvojich rúk kladiem svojho ducha.

Nuž, tu sa raz ocitneme všetci. Všetci raz zašepkáme poslednú vetu. Aká to bude veta? Budeme sa musieť napokon podvoliť, uvoľniť kŕčovité zovretie a pustiť sa sveta. Aký to bude pád? Je tam priepasť bez dna? Prázdnota bez obsahu? Posledná kvapka života ti steká po čele a ty rozprestieraš modrajúce ruky ako krídla, Kriste. Chystáš sa na posledný let? O čo sa oprieš, keď všetko, čim si bol na tomto svete, zlyhá? Ty netrepoceš krídlami ako chudák Leonardo. Vznášaš sa k nebu ako orol. Rozprestieraš krídla dôvery a ťarchu dožitého kladieš na teplé prúdy Ducha. Nauč nás to, Kriste! Aby sme i my raz, keď nám bude dané navždy opustiť všetko, vložili svoju ťarchu do prázdna a nechali sa unášať hore. ◘

JOSEF SÝKORA

Narodil sa 28. 3. 1973 v Brne. Po štúdiu práva na Masarykovej univerzite pracoval ako lektor a misijný pracovník v študentskom hnutí Kresťanské vyučovanie a život. Neskôr študoval teológiu postupne v v Mittersille v Rakúsku a na Absurovom seminári v Kentucky v USA. V Spojených štátoch sa živil kosením trávy a výrobou reklamných predmetov pre pohrebné ústavy. Od roku 2006 žijú s manželkou Lynette v Bratislave, kde pôsobí ako asistent kazateľa v CB. Syn Šimon má jeden a pol roka.

Josef, teba život na istý čas zavial do Ameriky. Prečo a čo ti Amerika dala?

Odišiel som do Ameriky z dvoch dôvodov: Po prvé – chcel som tam študovať teológiu. Po druhé – zoznámil som sa tu v Európe s Lynette, ktorá je dnes mojou manželkou, a ona sa potrebovala na čas vrátiť domov. Tak sme sa presťahovali do USA a po nejakom čase sme začali obidvaja študovať. A čo mi Amerika dala? Spoznal som kus nádhernej prírody a zažil som, čo je, čo znamená sloboda a zodpovednosť jednotlivca. Spoznal som význam spätnej väzby a pozitívnej kritiky, k čomu nás viedli na škole. Zažil som vysokú školu aj tu (študoval som právo), ale nároky na študentov sú tam neporovnateľne iné. Zažil som tiež niečo, čo by som nazval aktívny prístup k životu. Uvediem to ako príklad na takej drobnosti: Aj v Amerike som sa venoval turistike. A tam som zrazu zistil, že nemusím na chrbte toho toľko nosiť. Mám na mysli rozličný ťažký výstroj. V Amerike si ľudia jednoducho povedia, keď sa to nedá kúpiť ľahšie, tak si to spravím sám. Začnú svojpomocne kdesi v garáži a neraz to prerastie do malej továrničky. To je myslenie nám dosť neznáme, my si v takom prípade zanadávame. V Amerike si povedia: Ak to neurobí niekto iný, spravím si to sám.

Spojil si slová sloboda a zodpovednosť? U nás je to skôr sloboda bez zodpovednosti...

Človek je tam prakticky od detstva vedený k zodpovednosti za svoj život. Zažil som neuveriteľne samostatných a od detstva k zodpovednosti vedených jedincov, čo im prináša obrovskú individuálnu slobodu. Tam sa za všetko platí, a tak už v mladosti musia veľmi zvažovať, do čoho sa pustiť, aby sa investícia, napríklad aj do štúdia, vrátila. Napriek tomu, že sú tam peniaze zdanlivo nadovšetko, môžem povedať, že zodpovednosť a dobré meno, povedzme firmy, je postavené vyššie ako peniaze. Čo som si tiež veľmi vážil a veľa mi to dalo, že moju individuálnu zodpovednosť každý bral na vedomie bez ohľadu na to, ako som sa rozhodol, nepoučoval, lebo vedel, že som zodpovedný sám za seba a dôsledky svojich činov si ponesiem sám.

Potom ťa život zavial na Slovensko. Takže opäť: Prečo a čo ti Slovensko dáva?

Dostal som sa sem cez kontakt s Danielom Pastirčákom. Poznali sme sa už dávnejšie, no keď som bol v Amerike prvý rok, tak mi napísal, či by som sa nestal druhým kazateľom v Bratislave. Odpovedal som mu, že nie, pretože mi to nedávalo zmysel. Boli predomnou ešte tri roky štúdia. Keď sa asi o rok ozval po druhýkrát, tak som už povedal áno. A čo mi dáva? Zaujímavú prácu. Je to dobrá škola na odskúšanie charakteru, ale aj toho, či sa hodím na takúto prácu. Toľko pokiaľ ide o zamestnanie. A to ostatné? Krásnu prírodu a ľudí, ktorí sú, napríklad v porovnaní s Čechmi živší a spontánnejší. Veľmi dobre nás tu prijali. Možno na prvý kontakt sú Slováci rovnako ako Česi trochu chladnejší, ale keď sa trochu spoznáte, tak je vzťah akýsi úprimnejší, vrelší. Keď to napríklad Lynette porovnáva s Maďarskom, kde predtým nejaký čas žila, tak hovorí to isté. Keď po piatich rokoch odchádzala z Maďarska, takmer nemala priateľov. Tu je to úplne iné.

A čo si prišiel ty dať Slovensku?

Tak na toto nemám odpoveď (*smiech*). Na to asi nemám, aby som dačo zvláštne dával. Ale predsa... pokiaľ budem verne žiť život, ktorý mi Boh dal, tak to je jediné, čo môžem spraviť. Zaujímajú ma tiež ľudia, a pokiaľ mi to umožnia, rád sa pridávam na ich cestu tak trochu ako sprievodca. Každého z nás občas prekvapí niečo neznáme, radostné alebo neradostné. A keď sa ocitneme v tom neznáme, dobre padne, keď nie sme sami. Hodí sa, ak nasvieti náš príbeh z inej strany a my si povieme: Aha, tak toto sa deje... Možno na toto mám, a možno tadiaľto ma Boh chce viesť aj tu.

Ty pôsobíš veľmi vážnym dojmom. Vážiš vypovedané slovo. No expozície tvojich kázni vyvolávajú úsmev, neraz aj smiech. Je to zvláštne. Naši kazatelia sú zväčša vážni, a humorná expozícia neotvára často kázne. Robíš to uvedomele a zámerne, alebo si v podstate veselá kopa a lepšie sa ti káže uvoľneným ľuďom ako namosúreným?

Nemyslím si, že som sa to zámerne učil. Skôr som tak trochu srandista, aj keď sa tak nejavím. Mne sa zdá, že Božie veci nemusíme vždy podávať formálne strašne vážne. Nemyslím si, že by sa Ježiš v rozhovoroch s inými ľuďmi nezasmial, alebo že úsmev nepatrí do kostola. Samozrejme, tie humorné príbehy sú skôr zo života, a v každom prípade smiech by nemal byť zneuctením. ◘

Terajší kazateľ a správca zboru Daniel Pastirčák prišiel kedysi do Bratislavy ako ateista. Až počas štúdia na ŠUP-ke sa stal kresťanom a neskôr pôsobil v spoločenstve, ktoré sa snažilo oslovovať ľudí mimo cirkev. Možno aj to ovplyvnilo jeho zameranie – oslovovať aj v kázňach ľudí z mimocirkevného prostredia. Čo modlitebňu na Cukrovej nesporne naplnilo. Dokonca by sa dalo povedať, že pri nedeľných predpoludňajších bohoslužbách až preplnilo. Dnes je bratislavský zbor CB síce iba druhý najväčší čo do počtu členov, no podľa odhadov sa tam na bohoslužbách „točí" viac ako trojnásobok počtu členov cirkvi. Modlitebňa praská vo švíkoch a nestačia ani miesta na iné rozsiahle a určite požehnané činnosti. A tak sme sa vlastne po prvý raz pri predstavovaní zborov dohodli s kazateľmi bratislavského zboru, že porušíme pravidlo pri predstavovaní zborov, nebudeme rozprávať o všetkých aktivitách, lebo by sme na tomto priestore mohli zostať len v opisnej rovine, ale že sa sústredíme na jednu tému:

Nezaskočila nás veľkosť zboru?

Besedu moderoval a redakčne spracoval: BOHUSLAV PIATKO

Dodržali sme pravidlo, že účastníkov besedy vybralo vedenie zboru. Na stretnutie prišli: **BOŽENA ČÍČELOVÁ, DAGMAR DANELOVÁ, DANIEL NAGAJ, ALEXANDER PLENCNER** *a kazatelia* **JOSEF SÝKORA a DANIEL PASTIRČÁK,** *ktorý besedu otvoril spomienkou na svoj kazateľský príchod.*

Daniel Pastirčák: Keď som sem prichádzal ako kazateľ pre mládež, mal som určité obavy z cirkvi ako z inštitúcie. A vo vzťahu k inštitúcii som mal aj trochu odstup. Treba povedať, že som prišiel do zboru, kde dlhší čas nebol kazateľ. Za ten čas, čo tu pôsobím, vznikol v staršovstve fenomén, ktorý je dnes typický pre Bratislavu. Nefungujeme systémom kazateľ a staršovstvo, ale kazateľ – staršovstvo, teda rovnocenný tím. Keď sa to začalo prenášať aj do veľkého spoločenstva, začali sme hovoriť o naplňaní myšlienky *jednota v rozmanitosti*. A zrazu som sa prestal báť inštitúcie, lebo tu vznikol úžasný priestor slobody a vzájomnej podpory, ktorý som dovtedy nikde nezažil. Vlastne až pri tomto spoznaní som dostal odvahu stať sa aj správcom zboru. Ak to mám zhrnúť – zažil som tu úžasný proces prerodu od odstupu k cirkvi až po splynutie so spoločenstvom plným slobodných, rozmanitých ľudí s rôznymi názormi, ktorých vnútorne spája oddanosť Kristovi.

Niektorí z vás tu prežili prakticky celý život. Prišli ste sem ako vysokoškoláci niekedy v šesťdesiatych rokoch, založili ste si tu rodiny a ste tu. Cítite aj vy vývoj v zbore tak, ako ho prežil Daniel?

Božena Číčelová: Za tých štyridsať rokov sa zbor určite zmenil. A som vďačná za to, aký je, lebo mi stále pomáha lepšie poznávať Boha a seba a stále ma motivuje plniť si poslanie, ktoré som prijala pre svoj život od Pána Boha. Milujem tento zbor. Našla som tu duchovný domov, našli ho aj naše deti a modlíme sa za to, aby aj ich deti tu mali duchovný domov.

Vyhovuje vám idea jednoty v rozmanitosti? Čo pre vás znamená?

Daniel Pastirčák: Ak je rozmanitosť naozajstná, tak moment nevyhovovania musí byť nepretržite prítomný, pretože tam, kde si ľudia navzájom vyhovujú, už vznikla nejaká uniformita, alebo to znamená, že sa vyskytuje iba istá krvná skupina. Jeden zo základných znakov toho, že toto spoločenstvo udržiava jednotu v rozmanitosti je, že sa ozývajú odlišné hlasy, že sú vypočuté, že si môžu povedať svoje, a že je v tom aj isté napätie. Veď napätie je znakom života.

Josef Sýkora: Ja si myslím, že niet inej možnosti, a že musia byť napätia vyplývajúce z rozmanitosti, pretože my nevytvárame cirkev, nevyberáme tých, čo sem môžu patriť, a tých, čo sem nepatria. Boh je ten, kto určuje, kto bude v cirkvi a kto nie, lebo On povoláva ľudí z rôznych oblastí, ľudí rozličného typu. A práve to, že každý je iný, je podstatou cirkvi. Jednotiaci je Boh, ktorý to spája. Nemôžu to byť naše snahy zjednocovať ľudí do nejakého jednofarebného šíku. Netvrdím tým, že medzi ľuďmi nemá byť jednota, ale ako jednota, tak rozmanitosť musia existovať v určitom vyváženom vzťahu.

Idea teda priniesla svoje ovocie vo veľkosti zboru alebo počte návštevníkov. Z nich je veľká časť nečlenov cirkvi, čo nie je problém. Problém, ktorý viacerí cítia, a zaznel aj v niektorých besedách v jesenných číslach Dialógu je, že v takom veľkom zbore sa stráca atmosféra súdržnosti, vzájomného poznania ľudí, jednoducho, že okrem istého zborového jadra sú ľudia anonymní. Strácajú sa v dave. A preto tá otázka: Neprerástla zbor jeho veľkosť?

Daniel Pastirčák: Poviem jeden príklad. Moja kamarátka Marta Šimečková, ktorá pochádzala z ateistickej rodiny, mi hovorila, že v istom období začala duchovne hľadať,

začala rozmýšľať o Bohu a prišla vtedy aj na Cukrovú. Hovorila, že ju bratia pri vstupe vystrašili. Dali jej spevník, videli, že je nová, usadili ju... tak sa vyľakala, že už viac neprišla. Chcela do toho prostredia prísť tak, aby si ju nikto nevšímal, chcela si sadnúť tam, kde si ona vybrala. Jednoducho, chcela mať slobodnú vôľu vo výbere toho, čo hľadá a čo si chce odniesť. Tým chcem povedať len to, že vlastnosť, ktorá je typická pre tieto naše evanjelikálne spoločenstvá, akási povinná všímavosť, nemusí vždy každému vyhovovať. Myslím si, že dnes sú mnohí ľudia skôr hľadači, ktorí majú radi samostatnosť. A takýto priestor sa pokúšame vytvoriť, aby človek slobodne prišiel a nebol, ako sa zvykne hovoriť, „bombardovaný láskou". Jednoducho má priestor, do ktorého príde a môže doň vojsť tak hlboko, ako sa sám rozhodne. Takúto platformu sme sa snažili vytvoriť na nedeľných bohoslužbách, ale je aj v stredu, kam chodia predovšetkým hľadači, a to aj z mimocirkevného prostredia, a po bohoslužbách sa vytvárajú voľné skupinky, kde vznikajú vzťahy. Mnohí ľudia takto prišli do spoločenstva, neskôr sa rozhodli pre krst a členstvo. Takže sa snažíme vytvárať ten správny pomer anonymnej slobody a možnosti zapojiť sa do naozajstných vzťahov.

Iný je problém tých, čo sem prichádzajú z iných zborov, z takých, kde naozaj žijú ako jedna rodina, kde sa všetci poznajú. My sa tu dnes už nemôžeme všetci navzájom poznať, lebo možno viac ako polovica ľudí, čo sem chodí, nepochádza z tohto prostredia.

Niektorí, aj z cirkevného a možno aj z domáceho prostredia, to možno pociťujú tak, že sa na Cukrovej vytvorilo akési uzavreté jadro...

Alexander Plencner: Ja sem chodím nejakých sedem, osem rokov. Pritiahli ma sem kamaráti. Toto prostredie mi od začiatku vyhovovalo práve tým, že tu mám pocit otvorenosti. Nepamätám sa, že by som cítil niečo, čo by ma vystrašilo. Človek, ktorý vstupuje do kostola, môže mať niekedy pocit, že oblieka akúsi identitu, za ktorú sa skryje a správa sa tak, ako ostatní, aby si zachoval anonymitu. Nič také som tu nepocítil. Naopak, pritiahla ma živosť a spontánnosť, ktorú som tu našiel. S tým som sa inde nestretol. Mal som pocit, že tu funguje akási kombinácia anonymity a blízkosti, množstva ľudí, z ktorých sa niektorí poznajú, kým iní nie. Ale každý sa tu môže cítiť bezpečne, či je v tej alebo onej skupine a slobodne môže nadväzovať kontakty. Takže na Cukrovej ma zaujalo, že to bola veľká komunita, ktorá poskytovala možnosť zblížiť sa i zostať anonymným.

Daniel Nagaj: Žil som päť rokov v Bratislave, potom 5 rokov v Bostone, a teraz som opäť tu. Možno najskôr spomienka na môj príchod do Bratislavy. Celkom určite som sa do Bratislavy tešil, no príchod samotný nebol ľahký. V Bardejove ma všetci poznali, robil som s deťmi, mal som veľa kamarátov. Prišiel som sem, a nikoho som poriadne nepoznal, ale bol som rozhodnutý, že si v zbore musím nájsť miesto. Začal som vo worshipovej skupine a neskôr ma pozvali do Kvapôčiek. To bola pre mňa obrovská výzva a robím s nimi dodnes. A vďaka práci, ktorú robím, som spoznal veľké množstvo ľudí a priateľov.

Dagmar Danelová: To, aký veľký je zbor, sa nedá považovať ani za výhodu, ale ani za nevýhodu. Pokiaľ ide o prichádzajúcich – problémy môžu vzniknúť z toho, aké majú očakávania. Niekto sem chce chodiť ako anonym, iný očakáva, že ho tu budú ľudia vítať a starať sa oňho. To, že nás je veľa, ponúka široké spektrum možností. Nie sú tu také vzťahy ako v iných zboroch, kde sú všetci jedna veľká rodina. To sa tu nedá. Sú tu však rôzne možnosti v rámci aktivít, ktoré máme v zbore či mimo neho. Určite sa dá nájsť si miesto, pripojiť sa k skupine ľudí, ktorí sú si nejakým spôsobom blízki, či už prácou, ktorú spoločne robia, zmýšľaním, vekom... Ak prichádzajúci má nejaké očakávanie a túžbu zapojiť sa, pravdepodobne sa tu musí aktívnejšie prejaviť, musí spraviť aspoň prvý krok.

Božena Číčelová: Mňa zaujíma, s čím sem prichádzajú mladí ľudia z iných zborov, myslím na tých, ktorí sa cítia byť veriacimi. Položme si základnú otázku: *Na čo je cirkev?* Isteže je to spoločenstvo, v ktorom žijeme, kde sa navzájom povzbudzujeme a rastieme, ale predovšetkým cirkev má byť soľou pre tento svet. Ja si myslím, že tí mladí, čo sem prichádzajú, by mohli využiť to, že prichádzajú do iného prostredia, ktoré by ich v tomto smere mohlo veľmi obohatiť. Samozrejme, ak neprichádzajú s nejakými predsudkami. Keď sledujem predstavovanie zborov v Dialógu, tak vidím, že asi sa ich členovia vzájomne lepšie poznajú, majú možno bližšie vzájomné vzťahy, ale takmer vždy tam zaznie: *Mali by sme sa viacej otvoriť pre svet.* Tu by sa mohli možno iným spôsobom ako doma naučiť, ako lepšie pôsobiť vo svete. Ale ak majú iné očakávania a stretávajú sa tu s odlišnosťami v spôsoboch života vo vnútri zboru, môžu byť sklamaní. Môže ich to zablokovať a nie sú schopní sa už potom začleniť.

Na druhej strane, do nášho zboru prichádzajú stále noví ľudia z prostredia nekresťanského a ja sa z toho radujem, aj keď už nie je možné poznať každého. Dokonca nie všetci chcú byť v anonymite, mnohí sa už aktívnejšie začlenili do života zboru a pre mňa je to veľkým povzbudením viery.

Daniel Pastirčák: Na stredajších stretnutiach sa stretávam aj s tým, že prichádzajú študenti, ktorí boli v domácom zbore osamelí, a tu sa našli. Možno problém nie je v prvom rade vo veľkosti zboru. Veď aj v Leviciach je veľký zbor, ale má iný charakter. Sú to zväčša rodiny rodín. A bratislavský zbor sa odlišuje práve tým, že sa ten rodinný, klanový systém troška narúša. Zrejme už viac ako polovica návštevníkov nie je pôvodne zborová. Možno aj z toho sú prichádzajúci trochu vyplašení, že neprichádzajú do rodiny, ale skôr akoby takmer na námestie. Práve tento utorok sme mali v kostole na Cukrovej stretnutie ku dňu ľudských práv. Vystúpil tam i Fedor Gál. To, čo povedal, ma dosť šokovalo: „V živote sú podstatné tri veci: Prvá – slobodu musí nájsť človek vo svojom vnútri a nie v nejakých štruktúrach, druhá – dobro je čin, a tretia že Boh je fakt láska. Keď to povie človek, ktorý sa narodil v koncentračnom tábore, tak to je veľká sila.

➤

Myslím si, že sme o filozofii zboru, ak to tak môžem pomenovať, povedali to, čo bolo treba. Posuňme sa ďalej. Je jasné, že zbor je veľký, čo na jednej strane dáva veľa možností na aktivity, na druhej strane istým spôsobom môže ľudí odrádzať od aktivít a cítia sa prehliadaní. Viem, že zbor, alebo jeho vedenie, hľadá cesty na optimálnejšie riešenie. Hovorí sa o založení ďalšieho zboru, o dvoch bohoslužbách v jednom zbore, ale sú aj takí, ktorým veľkosť vyhovuje. Prezraďte teda niečo zo zborovej kuchyne.

Daniel Pastirčák: V čase, keď som sem prišiel, bolo tu isté pnutie, ktoré veľmi zjednodušene nazvem pnutie medzi konzervatívnym ponímaním existencie zboru a progresívnejším ponímaním. Bolo to obdobie, keď toto pnutie prebehlo vo viacerých malých cirkviach a zbory sa rozdelili. Napríklad bratislavskí baptisti. U nás sa to nestalo, prestáli sme to spolu a ja to vnímam ako požehnanie. No dnes sme už v situácii, že sa vlastne na Cukrovú nezmestíme. Začali sme zisťovať, či je záujem o vytvorenie nového zboru. Nie preto, aby sme sa delili názorovo, ale aby sme zväčšili priestor na rast. No a zistili sme, že v spoločenstve vôľa na rozdelenie nie je žiadna.

Josef Sýkora: Mám pocit, že istý čas tá myšlienka žila len v staršovstve a udržiavala sa akosi umelo.

Dagmar Danelová: Možno je to práve preto, že tu nejde o myšlienku názorového delenia, ale o technický, priestorový problém.

Daniel Pastirčák: Naša pôvodná predstava bola, že ak Pán Boh pomôže, tak v Bratislave vznikne nové spoločenstvo v duchu „jeden zbor na dvoch miestach". Myšlienka vznikla na staršovstve a tým smerom sa aj uberáme. Problémy s priestorom však nie sú dostatočným motívom na vytvorenie nového zboru. Uvedomili sme si, že to má zmysel, iba ak to robíme pre iných ľudí. Ľudí iného kultúrneho nasmerovania, takých, ktorí neprídu na naše súčasné bohoslužby. Od 8. marca pripravujeme v nedeľu dvoje hlavné bohoslužby s tou istou kázňou. Okolo tých popoludňajších bohoslužieb by sa malo vytvoriť isté jadro, ktoré by v budúcnosti mohlo založiť nový zbor. Už dlhšie sa skupina ľudí, ktorým je táto myšlienka blízka, stretáva, rozprávame sa o tom, modlíme sa.

Ak tomu dobre rozumiem, majú to byť rovnocenné bohoslužby, alternatívne v čase svojho konania?

Daniel Pastirčák: Áno. Odlišovať sa budú v prvom rade formou zbožnosti. Napríklad tie podvečerné budú mať viac kontemplatívny charakter. Bude tam oveľa väčší priestor na meditáciu, ako predpoludním.

Daniel Nagaj: Niečo podobné fungovalo v Bostone, v kostole, ktorý som navštevoval. Tam bol štvoro bohoslužieb za deň, s tým, že bol predpoludňajší a popoludňajší kazateľ. No nebolo to nijako oddelené, vo všetkom, čo sa tam dialo, za prácu a aktivity toho zboru cítili ľudia spoluvlastníctvo. Takže všetci, doobedňajší aj poobedňajší ľudia jednoducho vedeli, že „toto je náš zbor" a to bolo podstatné. A to je problém, ktorý môže vo veľkom zbore nastať, a možno je aj v Bratislave, že ľudia môžu mať pocit, že nie všetko, čo tu je, je moje, a nie všetko si uvedomujem ako moje.

Vrátim sa k tomu, čo povedal Daniel – predpoludním budú klasické bohoslužby, popoludní obsahovo tie isté, ale formálne s priestorom na viac meditácií, a ich úlohou je vytvoriť priestor pre ľudí istého kultúrneho zoskupenia. Nevznikne akási dvojrýchlostná Európa v malom, dvojrýchlostný zbor?

Daniel Pastirčák: Dúfajme, že nie. Druhé bohoslužby, však nie sú konečným cieľom, skôr prechodnou fázou k založeniu druhého zboru. Nie je vylúčené, že tie ďalšie bohoslužby budú mať časom čoraz viac odlišný charakter. Rovnako však nie je vylúčené, že sa to vyvinie inak než predpokladám: Zachováme, povedzme, dvoje bohoslužieb, a po čase pridáme ďalšie... Takže – momentálne chceme ísť týmto smerom, no uvedomujeme si i úskalia toho procesu. Môže sa totiž stať, že nové spoločenstvo vytvoria tí, „kultúrne otvorení" a ostatní budú pokračovať v konzervatívnejšom duchu. To by však podľa mňa bolo zlyhanie. Lebo porušiť to, čo na Cukrovej je, by bol hriech. Čiže – chceme to urobiť tak, aby Cukrová bola zachovaná, a aby sa genetický kód jednoty v rozmanitosti preniesol aj do druhého spoločenstva.

Dagmar Danelová: K otázke formy bohoslužieb chcem povedať, že aj dopoludňajšie bohoslužby sa svojou formou menia. V našej cirkvi nie je predpísaná liturgia, teda to, ako bohoslužby prebiehajú, a v každom zbore sa liturgický poriadok vyvíja trochu inak. Myslím si, že to je súčasť procesu. Dôležité je hľadať také formy, aby sa všetci prítomní na bohoslužbách mohli na nich nejakým spôsobom aktívne zúčastňovať, aby každý nielen prijímal, ale aj dával – Pánu Bohu a ľuďom okolo seba.

Josef Sýkora: To, o čo sa snažíme, je, aby jednota v rozmanitosti, to znamená rôzni ľudia s rôznymi názormi spojení v Kristovi, boli v obidvoch skupinách a vytvorili základ dvoch potencionálnych zborov. Samozrejme, že „príchuť" na tých druhých bohoslužbách bude iná, a bude vlastne daná tým, aký tím ju bude pripravovať. Ak by dodatočne zaznel nejaký kritický hlas, že je to príliš intelektuálna alebo príliš umelecká skupina, myslím si, že nemá veľmi právo, lebo debata o ďalšom smerovaní zboru sa vlastne vedie už dva roky. A dosť sme tieto myšlienky dávali na vedomie, najmä otázku nového zboru, hľadali sme ľudí, ktorí by sa do toho pustili, a nenašiel sa nikto. Tým, že druhé bohoslužby rozbieha Daniel Pastirčák, to bude vyzerať tak, ako to vie robiť on. Keby sa bol našiel niekto iný, možno by to išlo iným smerom. Spúšťame to v marci, a stále je to otvorený projekt. Tí, čo budú mať záujem, môžu samozrejme k formovaniu týchto druhých bohoslužieb prispieť.

Daniel Pastirčák: Podstatné je, že to nerobíme ako projekt, ale chceme sa otvoriť Duchu Božiemu, aby vytvoril niečo. Opakujem a budem opakovať – sme otvorení rôznym alternatívam vývoja, ale predpokladáme, že by to v konečnom dôsledku mohlo viesť k ďalšiemu zboru. ◘

Telegraficky

BLAHOSLAV ČÍČEL

Vyrastal som v rodine návštevníkov Modrého kríža. V roku 1951 sme prišli na Cukrovú, do zboru Jednoty českobratrské. Vtedy navštevovalo zbor (spolu s nami, prišelcami) asi 120 ľudí. Prvé roky boli veľmi nepokojné. Po vnútornom upokojení začal zbor rásť a po dostavbe modlitebne (1979–1982) dosiahla návštevnosť 600 (+/–)50 ľudí. Zmeny vo vedení zboru priniesli pokles návštevnosti, ktorú som začiatkom 90. odhadoval na 500-550 ľudí. Teraz návštevnosť asi trochu kolíše, ale v podstate sa drží približne na tejto úrovni. Pre obdobie rastu zboru bolo charakteristické systematické zvestovanie evanjelia s dôrazom na znovuzrodenie (v nedeľu dopoludnia) a na budovanie dôsledného praktického kresťanského života (v nedeľu večer a v stredu). Oporou boli modlitebné stretnutia (v piatok večer a v nedeľu ráno), ktoré viedol kazateľ alebo bratia zo staršovstva, a na ktorých prebiehal zápas o duchovné riešenie problémov zboru. Nádhernou charakteristikou všetkých stretnutí bolo, že sa ich zúčastňovali proporcionálne všetky vekové skupiny zboru. Na stretnutia mládeže v rokoch 1960–82 prichádzalo 60-120 návštevníkov. Začiatkom úbytku návštevníkov bol vznik „elitných" skupín kresťanov, ktorý koncom 80. rokov znamenal, spolu s odchodom časti pracovníkov na Starú Turú, výrazný úbytok pracovníkov a stratu vnútornej jednoty zboru. Ďalším problémom bolo obdobie bez správcu zboru v rokoch 1992–1997. To znamenalo stratu akejkoľvek koncepcie budovania spoločenstva. Brata Miroslava Oravca, ktorý bol ochotný prísť do Bratislavy, zbor odmietol. Nástupom Daniela Pastirčáka do funkcie správcu zboru nastalo postupné opúšťanie teológie Cirkvi bratskej, zavádzanie „svätých" rituálov a snaha o osobné preniknutie do vedomia zboru. Som tu, ale chýbajú mi služby/kázne o znovuzrodení, vyznania a svedectvá o kresťanskom živote. Veľmi mi chýba aktualizácia Božieho slova pre dnešok – ako má kresťan prakticky žiť v dnešnom svete. Ako žiť, aby sa môj Spasiteľ radoval a ľudia mali jasné svedectvo o Jeho moci meniť ľudské životy k dobrému. Medzi nimi aj môj. ◘

Misijná stanica vo Svätom Jure

MILAN MITANA
(Vedúci misijnej stanice, www.cbsvatyjur.sk)

Naša misijná stanica vznikla 15. októbra 2006, keď sme mali aj prvé oficiálne bohoslužby. Naším poslaním je byť svetlom pre obyvateľov Svätého Jura a okolia. Modlíme sa, aby sa z misijnej stanice stal jedného dňa samostatný zbor. Momentálne však ide predovšetkým o vytváranie spoločenstva kresťanov, ktorí sa môžu vzájomne povzbudzovať na ceste za Bohom a pozývať na túto cestu aj tých, ktorí po nej doposiaľ nekráčajú.

Momentálne máme 12 členov. Je však potešiteľné, že je u nás viac návštevníkov na bohoslužbách ako členov (priemerná účasť 16 dospelých, 7 detí) a ešte viac dobrovoľníkov ako návštevníkov (asi 20 dospelých je zapojených do rôznych aktivít).

Vedenie misijnej stanice tvoria bratia Milan Mitana (vedúci), Rado Krupa a Tomáš Bachmayer.

Chcem tiež touto cestou poďakovať bratislavskému zboru za doterajšiu spoluprácu a pomoc či už v oblasti kázania, hudby, konzultácií atď.. Vnímam skutočnú jednotu v rozmanitosti. Zbor na Cukrovej je pomerne veľký, my sme malí. Oni sú viac liturgickí, my viac neformálni. Oni spievajú väčšinou duchovné piesne, my viac chválospevy. Na Cukrovej vládne viac taká „meditatívno-kostolná" atmosféra, u nás „ruch a chaos", pretože máme veľa mladých rodín s malými deťmi. Na vlastnej koži zažívame, čo naozaj Cukrová predstavuje, a preto nie úplne rozumiem tým niekedy až príliš kritickým hlasom na adresu bratislavského zboru.

Na záver chcem napísať, že bez Božej milostivej ruky by sme v Jure nepôsobili. Len On môže spôsobiť, že sa cesta človeka zmení. Len On môže spôsobiť, že my budeme aj naďalej svetlom v Jure, ktoré osvetlí životy ľudí žijúcich v našom mestečku.

Naša vízia

Byť otvoreným kresťanským spoločenstvom, v ktorom ľudia zažívajú:
- bezpodmienečné prijatie,
- autentické vzťahy,
- skutočnú slobodu
- a Božie i ľudské dotyky lásky,

pričom merítkom pravdy je Biblia a jediným centrom oslavy trojjediný Boh.

Na besiedke vo Sv. Juri

DRAHOMÍRA JANOTKOVÁ

31. 10. 1922–1. 4. 2008

Foto: Archív, Teta s deťmi

Nestorka práce s deťmi v bratislavskom zbore CB i na Slovensku, Drahomíra Janotková, sa narodila 31. 10. 1922 v Roketnici na Valašsku, v rodine baptistického kazateľa Tomáša Macháčka. Rané detstvo prežila v Brne. V roku 1927 jej otca preložili zo zdravotných dôvodov do Vikýřovíc na Šumpersku, v oblasti, ktorá bola označovaná ako Sudety. Na začiatku 17. storočia bola severná Morava čisto sliezska, ale v čase vzniku prvej ČSR ju obývali Nemci a prevažovalo tu katolícke vierovyznanie... Po roku 1918 síce Čechov pomaly pribúdalo, ale Nemci boli stále v prevahe. Členmi miestneho baptistického zboru boli veriaci Česi, exulanti, ktorí sa po roku 1925 vrátili do starej vlasti z oblasti Volyne a Zelova v bývalom Sovietskom zväze. Jej otec sa stal prvým kazateľom miestneho baptistického zboru a matka Mária, okrem starostlivosti o dcéru a syna, viedla nedeľnú školu. Matka sa stala pre sestru Drahušku prvou učiteľkou biblických histórií a prvou osobou, ktorá ju uvádzala do Písma. To, čo jej ona rozprávala, jej zostalo v mysli a srdci po celý život. V roku 1928 začali vo Vikýřoviciach stavať modlitebňu. Deti veriacich rodín trávili voľný čas na stavbe. Učili sa tam aj zlaté texty z Biblie a detské piesne. Do Vianoc v roku 1929 bola stavba modlitebne dokončená a zbor pripravil prvý vianočný program. V roku 1938, po mníchovskej dohode, boli Sudety pripojené k Nemecku a Česi boli donútení vysťahovať sa do „druhej republiky". Aj rodina sestry Janotkovej sa presťahovala do Jablunky nad Bečvou na Valašsku, ktorá bola stanicou zboru v Roketnici. Po vojne sestra Janotková urobila najdôležitejšie rozhodnutie svojho života. Odovzdala svoj život Pánovi Ježišovi. Na jednom stretnutí mládeže v Račkovej doline sa zoznámila s Jánom Janotkom, s ktorým v roku 1949 spojila svoj život v manželstve. Presťahovala sa do Bratislavy a začlenila sa do duchovného spoločenstva svojho manžela v zbore Jednoty českobratskej. Po pätnástich rokoch harmonického vzťahu manžel tragicky zahynul. Teta Drahuška, ako sme ju oslovovali, našla svoj domov a rodinu v zbore. Zapojila sa do práce v besiedke, pripravovala materiály na duchovné vyučovanie detí, prekladala ich z nemčiny do slovenčiny, tajne ich rozmnožovala a distribuovala po celom Slovensku. Napriek tomu, že nemala svoje vlastné deti, stala sa duchovnou mamou mnohých. Aktívne sa zúčastnila na práci pri príprave slovenského spevníka duchovných piesní a detského spevníka. Na bohoslužbách doprevádzala spoločný spev hrou na harmóniu, iniciovala vznik zborového spevokolu a jedno obdobie ho aj viedla. Teta Drahuška celý život pracovala ako knihovníčka v knižnici SAV. Záver jej života poznačili mnohé nemoci. Pre telesnú slabosť musela byť nakoniec umiestená v zariadení pre seniorov v Slanej Lehote neďaleko Kalinova, odkiaľ 1. 4. 2008 odišla do nebeského domova. ◻

Podľa spomienok D. Janotkovej spracoval
JOZEF UHLÍK

Spomienka na tetu Drahušku Janotkovú

PAVEL KOMRSKA

Nedávno ma v práci navštívila riaditeľka jedného bratislavského Domova sociálnych služieb a upútala ju fotografia tety Janotkovej, ktorú mám v kancelárii na nástenke. Veľmi pekne na ňu spomínala, kedysi boli kolegyňami, pracovali v knižnici SAV.

Moje prvé spomienky na ňu sú z roku 1955, vtedy sme boli v Bratislave na rodinnej rekreácii a v nedeľu sme prišli do zhromaždenia na Cukrovú ulicu. Nedeľná besiedka pre deti bola po hlavných bohoslužbách vo veľkej sále starej modlitebne. Mal som sedem rokov a teta ma upútala tým, že mala oblečené zvláštne šaty, pozošívané z rôznych nepravidelných kúskov látky. Keď som sa jej po rokoch spýtal na tie šaty, tak mi vysvetlila, že po II. svetovej vojne sa žilo veľmi skromne a jej šaty boli ušité z vyradeného pánskeho obleku.

V roku 1957 sa naša rodina presťahovala do Bratislavy a do roku 1964 sme sa stretávali s tetou Drahuškou nielen v besiedke, ale aj s jej manželom, ujom Jankom, na spoločných výletoch a prechádzkach. Nezabudnuteľné boli aj stretnutia u nás doma pri spoločenských hrách. Keďže nemala vlastné deti, veľa času venovali mne a mojim súrodencom. Z tohto obdobia mi zostali spomienky na krásne chvíle pohody. Keď v roku 1964 ujo Janko tragicky zahynul, teta Drahuška pokračovala v práci v besiedke a iniciovala mnohé cirkevné aktivity. V roku 1966 sa musela vyrovnať s ďalšou smutnou udalosťou. Na rekreácii v Bulharsku tragicky zahynul jej jediný brat, po ktorom zostali dve maloleté dievčatká.

Veľmi výrazne sa zapojila do prípravy slovenského spevníka duchovných piesní, detského spevníka a najmä zhromažďovania pomocných materiálov pre učiteľov nedeľných besiedok vo všetkých zboroch CB na Slovensku. Keďže som sa, už ako dospelý, tiež venoval práci s deťmi v besiedke, stretávali sme sa aj pri týchto aktivitách. Po novembri 1989 sledovala nové aktivity a možnosti, ktoré sa pre prácu s deťmi otvorili. Pozývali sme ju na letné tábory, ale zúčastniť sa ich už nevládala.

V roku 1993 som sa s ňou raz náhodne stretol na trhovisku. Sťažovala sa na bolesti v chrbte a vyjadrila obavu z toho, že by mohla vonku spadnúť, čo sa jej už predtým niekoľkokrát stalo a potom nedokázala bez pomoci vstať. Tak sme sa dohodli, že jej budem raz týždenne robiť väčší nákup. Odvtedy sme sa vídali pravidelne. Zdravotné ťažkosti jej postupne bránili v aktívnej účasti v zborovom spoločenstve. O dianie v zbore sa však zaujímala, a s niektorými bratmi a sestrami udržiavala telefonický kontakt. Inak bola dosť uzavretá a osobný kontakt s väčším okruhom ľudí nevyhľadávala. Väčšinu času trávila čítaním.

V roku 2001 sme spolu navštívili Vikýřovice pri Šumperku, kde prežila svoju mladosť. Hlavným dôvodom našej návštevy bolo, že teta chcela zistiť, aké sú možnosti umiestnenia jej osirelých invalidných neterí, bratových dcér, v domove dôchodcov, pretože obidve potrebovali trvalú opateru.

V roku 2004 teta doma spadla, nevládala vstať, a tak niekoľko dní ležala v byte bez pomoci. Potom sa jej telefonicky podarilo privolať pomoc požiarnikov, ktorí otvorili zámok, dostali sa do bytu a pomohli jej vstať. Vtedy mi dala kľúče od bytu, aby som mohol k nej prísť vždy, keď to bude potrebovať. Po tejto udalosti som jej denne telefonoval a navštevoval som ju dva razy do týždňa. V roku 2005 sa príhoda zopakovala a návštevy už boli potrebné každý deň. Potrebovala pomoc pri príprave jedla, podaní liekov, zdravotných pomôcok... Teta bola zvyknutá žiť sama a ťažko prijímala myšlienku, že by vzhľadom na zhoršujúci sa zdravotný stav mala byť umiestnená v nejakom zariadení. Postupne sa nám ju však podarilo presvedčiť, aby si podala žiadosť do Betánie. Betánia v Kalinove ju prijala na trojmesačný pobyt od apríla do júna 2007. Pobyt v Kalinove znášala spočiatku dobre, udržiaval som s ňou telefonický kontakt a boli sme ju aj navštíviť. Potom jej údajne niekto telefonoval a presviedčal ju, aby v Kalinove zostala natrvalo. Tento telefonát ju tak vydesil, že sa to prejavilo neprimeranými reakciami na personál, ktorý jej poskytoval ošetrovateľskú službu. Ani so mnou už potom nedokázala telefonovať a prípadné predĺženie pobytu odmietla. Počas tetinho pobytu v Kalinove sme jej čiastočne upravili byt, aby doma mala lepšie podmienky. Jej stav sa však po návrate domov začal rapídne zhoršovať. Boli potrebné minimálne tri návštevy denne a postupne ani takáto pomoc nestačila. Vtedy sme dostali možnosť umiestniť tetu do nového súkromného zariadenia v Slanej Lehote, neďaleko od Kalinova. Od augusta 2007 jej tam poskytli síce malú, ale samostatnú izbu a dobrú starostlivosť.

Teta prijala toto riešenie ako dočasné. Vždy mi zdôrazňovala, aby som ju prišiel navštíviť častejšie. Snažil som sa, a navštevovali sme ju minimálne raz za mesiac. Naposledy som ju navštívil vo februári 2008, spolu so Zuzkou Pařízkovou-Potúčkovou a ujom Samkom Spišiakom, ktorého sme vzali z kalinovskej Betánie na malý výlet za tetou. Keď som sa chystal na návštevu koncom marca, teta dostala vírusový zápal pľúc a pre zhoršené dýchanie musela byť po dvoch dňoch hospitalizovaná v nemocnici v Lučenci. Jej zdravotný stav sa rýchle zhoršoval a na druhý deň po prijatí do nemocnice 1. 4. 2008 zomrela.

Starostlivosť o človeka v pokročilom veku bola pre mňa náročnou, ale aj obohacujúcou skúsenosťou. Mnohí ma podporovali modlitbami, aj iným spôsobom. Keď som začal tete Drahuške pomáhať, pýtala sa ma, čím si to zaslúžila. Vysvetlil som jej, že práve v tom roku som si vytiahol novoročné heslo s textom z listu Jakuba 1. kap. 27. verš, ktorý hovorí o tom, čo je to pravá pobožnosť „... *navštevovať siroty a vdovy v ich tiesni* ...". Rozveselilo ju, že spĺňala obidve kritériá. Potom poznamenala, že je dobre, že som dostal také heslo. ◻

ŽIVOT PREBUDENÝCH

(Ag. 2, 1–15)

ĽUDOVÍT FAZEKAŠ

Izrael zaspal pri stavaní chrámu a začal stavať svoje obkladané domy. To však bolo ako ukladanie peňazí do deravého vreca. Našťastie, Aggeus začal ukazovať na ich chybu, že starosťou o seba hľadajú úspech tam, kde ho niet. Východiskom je nové spojenie s prameňom. Ľudia sa prebudili, nadviazali kontakt s Bohom. Ako teraz má a môže vyzerať ich život? Keď sa napojili na zdroj, čo majú robiť v prítomnosti a čo v budúcnosti?

Neprepadať pesimizmu (v. 1–5)

Dôvody na beznádej tu boli. Medzi navrátilcami zo zajatia boli takí, ktorí videli Šalamúnov chrám v jeho prvotnej sláve. Bola to honosná stavba z kameňa a cédrového dreva, zvnútra obložená zlatom a drahými kameňmi (1Krn 6, 1nn). Mali to z čoho robiť, pretože Šalamún bol taký bohatý, že zlato za jeho čias nemalo cenu. Kráľovná zo Sáby povedala, že *„múdrosťou a blahobytom (Šalamún) predstihol povesť"*, ktorú o ňom počula (1Krn 10, 1nn, 21). To iste platilo aj o nádhere jeruzalemského chrámu. Preto chrám, ktorý stavali navrátilci, sa im zdal ako *„holé nič"*. Roky neposlušnosti im priniesli suchotu a hlad, takže nemali chleba pre seba a tým menej prostriedkov na chrám. Hospodin im však vraví: *„Vzmužte sa teraz... a pracujte, lebo ja som s vami"*. Ľudia videli aj nepriateľov okolo seba, najmä národ Samárie. Aggeus ich však napomína, aby nehľadeli ani na seba, ani na protivníkov, ale pozerali sa na Pána. Ťažkosti nie sú na to, aby nás zdeptali, ale aby sme sa naučili zápasiť. Tu pomôže „umenie veriť". Spočíva v tom, že nevravíme: „Áno, Boh – ale moja bolesť...!", ale opačne: „Áno, moja bolesť – ale Boh..!" Pán hovorí: *„Môj Duch prebýva medzi vami, nebojte sa"* (v. 5). Musíme odhliadnuť od svojej biedy a dať viacej na Božieho Ducha. Hrdinovia viery nepozerali na seba, ale na Verného. Aj my sme vyzvaní žiť *„so zrakom upretým na Ježiša"* a ignorovať všetko ostatné (Hb 12, 2)!

Žiť v pohľade na koniec (v. 6–9)

Pán hovorí: *„O malú chvíľu zatrasiem nebom aj zemou"*. Aggeus užíva tzv. apokalyptický štýl zvesti s jeho časovým skrátením („o malú chvíľu"), nadzemský zásah, („zatrasiem"), sumarizáciu („nebo a zem", „prídu všetky národy"). Nesmieme to brať ako časovú výpoveď, lebo nič takého sa nestalo v nasledujúcich storočiach a r. 70 po Kr. chrám Rimania zničili a nie je obnovený dodnes. Ide tu o teologickú výpoveď. Boh zatriasol zemou tak, že poslal svojho Syna ako Kráľa a mudrci boli prví, ktorí mu priniesli dary (Mt 2, 11) a po nich ho uznali za Pána mnohí pohania. To má spraviť každý človek, a nie špekulovať, kedy sa to všetko stane, lebo u Boha je *„jeden deň ako tisíc rokov a tisíc rokov ako jeden deň"* (2Pt 3, 8).

„Budúca sláva tohoto domu bude väčšia ako predchádzajúca" (v. 9) – ani to nesmieme chápať historicky. Z chrámu nezostal kameň na kameni (Mk 13, 2). Jeho „väčšia sláva" spočíva v tom, že prišiel Veľkňaz, ktorý obetoval seba, a tak teraz už nejde o to, či sa má Boh vzývať v Samárii, či v Jeruzaleme. Ide o jeho vzývanie „v Duchu a v pravde". Robí to človek, ktorý spoznal zjavenú *pravdu*, že Ježiš je Mesiáš (Jn 4, 24–26), a tak sa narodil znova z Ducha (Jn 3, 5). List Hebrejom nám predstavuje toho veľkňaza, ktorý „prenikol nebesia" a ktorého Otec ovenčil slávou a cťou" (Hb 2, 7n. 4, 14). Presný je Aggeus teologicky: Ježiš je Baránok i Veľkňaz, a tak poddať sa jemu je pravá bohoslužba, a to aj bez chrámu.

Život prebudených

Pre spiacich veriacich je život strata nad straty. Prebudených kajúcnikov čaká život s pohľadom na Boha a jeho *Ducha, ktorý nás zbavuje pesimizmu*. Treba sa však dívať na Ježiša a nie na ťažkosti, a tak „stať sa mužmi a pracovať". Potom nás čaká život *s veľkou nádejou na slávu*, ktorá všetko staré prevyšuje. Ježiš nám už dal účasť nielen na svojej smrti, ale aj na svojom vzkriesení, ba aj povýšení (Ef 2, 6) s výhľadom na dokončenie jeho kráľovstva. Musíme ísť ešte „tmavým údolím", ale na konci už svieti svetlo nového rána! ◘

DIALÓG mladých

1/2009, II. ročník

EDITORIAL

Ešte nám v ušiach doznieva hlučný ohňostroj v uliciach mesta, výkriky oslavujúcich, výbuchy šampanského na konci minulého roka. Čerstvé sú ešte aj spomienky vari na najkrajšie a hlavne pokojnejšie oslavy v roku - Vianoce - oslavy narodenín Pána Ježiša. Je pred nami nový rok a spolu s dňami všednými a naplnenými prácou nás možno čakajú aj dni sviatočné: narodeniny, možno maturita, promócia, svadba, ďalšie Vianoce... a s nimi spojené oslavy. Bez nich si už náš život ani nevieme predstaviť. Je to jeho príjemná súčasť, spestrenie, zábava, ktorú má snáď každý človek rád v najrozličnejšej forme...

Nevyrastala som v kresťanskej rodine, ale zo zásady sa u nás nekonali žiadne veľkolepé oslavy. Môj otec sa v čase môjho dospievania stal abstinentom, nezažila som u nás doma žiadny alkohol a keď mal niekto v rodine narodeniny, oslavovalo sa veľmi skromne, ale dôstojne. Všetko sa točilo okolo oslávenca, bolo to veľmi príjemné. Na druhej strane, keď som vyrástla, rôzne „party" sa o to viac stali pre mňa lákavou záležitosťou - samozrejme, party s alkoholom a všetkou „zábavou", čo k tomu patrí... S kamarátmi sme sa snažili využiť každú príležitosť na oslavu, či už na diskotéke, v internátnej izbe alebo v parku na lavičke.

Odjakživa ľudia oslavovali svoje víťazstvá, uzdravenia, mimoriadne udalosti, ktoré sa udiali v ich živote, svoj osobný úspech, svoju múdrosť, silu... Tešili sa a radovali spolu v rodine, s priateľmi, bola to vždy súčasť spoločenského života človeka. A ako je ľudstvo ľudstvom, oslavovalo sa rôznymi spôsobmi - či hýrivým, kde tieklo víno, prehýbali sa stoly pod jedlom, kde nechýbali rôzne amorálne rituály oslavujúce pohanských bohov, alebo naopak v tichej a dôstojnej radosti. Boží ľud od stvorenia oslavoval hymnami, žalmami, tancom, no s jedným veľkým rozdielom, neoslavoval seba, ale oslavoval Boha za Jeho veľké skutky. Niekedy však tiež zabudol na svoju pokoru a charakter osláv sa zmenil. Vybavuje sa mi jedna oslava Božieho ľudu, ktorá nedopadla najlepšie - keď si Izraeliti zhotovili zlaté teľa. Urobili veľkú „party", ktorá mala katastrofálne následky.

Často si spomeniem na slová mojej starkej - úprimne veriacej ženy, ktorá sa hnevala, keď sme jej prejavovali viac pozornosti pri oslave jej narodenín. Vždy hovorila, že sa nám nepatrí oslavovať nás, ale Hospodina. Alebo kazateľ Vlado Fajfr, ktorý s jeho nenapodobiteľným humorom zvykol hovoriť pri príležitosti svojich narodením: „Já za to nemůžu, že jsem se narodil".

Nevidím nič zlé na oslavách, záleží však na spôsobe a dôvode, prečo tak robíme. Radi oslavujeme aj my doma, nachádzajúc si svoj spôsob osláv. Je to pekná príležitosť stretnúť sa okolo stola, zdieľať sa navzájom, modliť sa za seba a ďakovať Pánu Bohu za život nášho blízkeho. Radi oslavujeme na stretnutiach mládeže, čo je príležitosť načúvať oslávencom, čím prechádzajú a spolu s nimi oslavovať nášho Boha za Jeho veľké skutky.

Veľmi by som si priala, aby sme v novom roku neodbočili z cesty ako Boží ľud na púšti, aby sme mali v prvom rade na pamäti Hospodina a Jeho mocné skutky, ktoré vykonal v našom živote a ktoré bude určite konať v našich životoch i v tomto nasledujúcom roku, či už pri maturite, promóciách alebo pre nás na prvý pohľad nepatrných veciach.

Eva Myjavcová
predsedníčka redakčnej rady

redakčná rada (zatiaľ): **Eva Myjavcová (ZA)** *(predsedníčka)*
Bohuslav Piatko (BA)
Juraj Institoris (BA)

KONTAKTY:

vedúca redaktorka: **Eva Kianičková**
e-mail: **kianickova.eva@gmail.com**
mobil: **+421 903 822 042**

redakcia: **Jana Cabadajová**
Naďa Máhriková
Peter Klein

grafické spracovanie: **Naďa Máhriková**

KOMENTUJTE témy z Dialógu aj z Dialógu mladých! Takisto, ak radi píšete BLOGY, neváhajte a ozvite sa nám, radi vám dáme priestor pre uverejnenie! Svoje reakcie a iné príspevky nám posielajte na:

kianickova.eva@gmail.com

Takisto sa môžete zapojiť do diskusie na:

www.mesacnikdialog.sk

Tešíme sa na ďalšiu spoluprácu :)

horúca TÉMA

party time!

Na tému „Party time" sme oslovili Mareka z Trnavy, ktorý sa s nami podelil o svoje skúsenosti:

Marek, vieme, že v tvojom živote určitý druh „party time" mal svoje miesto, mohol by si nám o tom povedať niečo viac? Ako vyzeral tvoj život?
Pred tým, ako som uveril, bol môj život taký prázdny a taký osamelý, mal som síce kamarátov, ale neskôr som si uvedomil, že s kamarátmi, akých som mal, neboli naozajstné priateľstvá. Bolo to iba o tom, že sme ľudia, ktorí spolu trávia čas, ale žiadne lepšie vzťahy. Bolo to také jednoduché, také suché.

A akou formou ste spolu trávili čas?
Niekedy sme sedávali na lavičkách a rozprávali sa. Niekedy sme pofajčili, raz za čas sa popíjalo. Bolo to také divné.

Navštevovali ste aj nejaké párty?
My sme boli z tých, ktorí sme úplne odmietali techno a hip-hop a diskotéky a tak sme sa niekam zašili a spolu trávili čas.

Mohol by si nám to priblížiť aj bližšie, nejakú konkrétnu skúsenosť alebo príhodu?
Hm... napríklad taká klasika. Nakúpili sme si nejaký ten „materiál" a išli sme do takého malého lesoparku, čo máme tu v Trnave, a tam sme si užívali. Boli sme profíci v tom, ako mrhať časom :)

A ako sa stalo, že si zmenil svoj život?
Stalo sa to tak, že v Trnave máme také misijné mládežnícke centrum, do ktorého som prišiel. Tam som spoznal ľudí, s ktorými sa vyvinuli vzájomné vzťahy, s ktorými som sa skamarátil, ktorí ma odzačiatku dobre prijali. Dovolili mi pozrieť sa do ich životov a v ich živote som videl niečo, čo mi jednoducho celé tie roky chýbalo, niečo, čo som naozaj hľadal, čo vyplnilo tú prázdnotu alebo povrchnosť. Potom som zistil, že je to Kristus, čo dokáže vyplniť každého prázdnotu a jedného dňa ju vyplnil aj u mňa.

A ako sa s touto tvojou zmenou vyrovnali tvoji starí kamaráti, ako reagovali?
Nijak. Ono sa toto všetko vlastne stalo tak, že Boh to absolútne načasoval. Ja som si týchto priateľov našiel medzi základnou a strednou školou, čiže vtedy som vlastne s nimi prestal tráviť tak veľa času a otvoril sa priestor na to, že Boh mohol konať a neboli tam iné vplyvy, ktoré by to kazili. Postupne tieto priateľstvá zanikli. Stále síce mám nejakých dvoch-troch chalanov, s ktorých rád vidím, keď sa stretneme, ale že by tam bol nejaký vzťah - to ani nie, skôr nás spájajú iba spomienky.

Reagovali na to aj nejako slovne, či ste sa len prestali stretávať?
Prestali sme sa stretávať. Časom sa to nejako vytratilo.

Chodievaš si teraz s kamarátmi niekam sadnúť?
Chodím s kamarátmi na kofolu, niekedy na pivo, ale už je to iným spôsobom. Niesme tam preto, aby sme len niečo vypili, ale aj preto, aby sme boli nejakým spôsobom spolu.

Ďakujem za rozhovor.
Evica Kianičková

hlas z Brna

Našim priateľom v Brne sme položili tieto otázky:
1. Chodíš na párty?
2. Oslavuješ narodeniny? Pokiaľ áno, ako vyzerá tvoja oslava?

1. Nie, na párty nechodím. Ani nie tak z dôvodu nechcenia, ale skôr, že nie je toľko času a príležitostí.

2. Narodeniny oslavujeme, jednak s blízkou rodinou (rodičia a súrodenci), potom aj so zvyškom rodiny a s priateľmi. Oslavy máme vždy u nás v byte, takže nič zas tak veľkého, mám radšej menšie oslavy, ide mi o to, byť s priateľmi. A torta, pár tanierov chlebíčkov – to nikdy neskazí :)

Jan Rous alias Žralok

1. Párty a chodenie do klubov je úžasná vec. Obzvlášť piatkové akcie sú tým pravým zmyslom života. Konečne má človek pre čo žiť a na čo sa celý týždeň tešiť – nie, tak toto ma naozaj neláka. A keď vidím typickú tínedžerskú piatkovú skupinku, mieriacu niekam do klubu, v duchu im hovorím, že môžu žiť aj inak. Ale oni tam ísť musia, je to zmysel ich života.

2. Musím sa priznať, že nemám oslavy narodenín nejako veľmi v láske. Jediná oslava, do ktorej sa zapojím aj ja, je oslava spolu s našou mládežou a ostatným príbuzenstvom, ktoré v hojnom počte oslavuje narodeniny v rovnakom období ako ja. V takýchto prípadoch potom tečie kofola prúdom :)

Dominik Pacek

1. Na párty typu každopiatkovej diskotéky nechodím, len ak je to akcia zo školy. Nie že by som úplne nechcela, ale nemám na to čas. Piatky mám vyhradené iným krúžkom s veriacimi ľuďmi. Ale čo sa týka osláv narodenín alebo akejkoľvek akcie kamarátov, kde som pozvaná, tak tam chodím a veľmi rada. Je to skvelá príležitosť k rozprávaniu, odreagovaniu sa od všedného života a užitia si "kopy" zábavy, na ktorú sa potom veľmi dobre spomína. Ale všetko s mierou.

2. Narodeniny oslavujem už odmala. Prvá oslava prebieha vždy v rodinnom kruhu, pri nej máme spoločnú večeru alebo obed. Keď sa najeme, prinesú torta a potom mi rodina zablahoželá a dá darčeky, ktoré u nás k narodeninám bez výnimky patria. Druhá oslava prebieha, s každoročnou tradíciou od 3. Triedy, s mojimi spolužiačkami, či spolužiakmi. Prvý rok na gymnáziu som dokonca oslávila jednu oslavu s mojimi bývalými spolužiakmi a druhú so súčasnými. Predtým bola párty plná mnou pripravených hier, ale teraz skončíme pri rozprávaní alebo pri nejakej zábavnej hre, či činnosti. Už to nepripravujem, nechám to jednoducho vyplynúť. A môžem povedať, že vždy to stojí za to a ešte dlho potom spomíname. Po predĺžených oslavách môžu niektoré dievčatá i prespať. To sa potom pozeráme napríklad aj na nejaký film. A do toho všetkého ešte hromada jedla a nealko pitia. To všetko by, samozrejme, nešlo bez súhlasu a značnej pomoci mojej maminy. Tretie narodeniny potom oslavujem so svojimi veriacimi kamarátmi. Tie prebiehajú v počte 5–15, alebo raz pri hromadnej párty viacerých oslávencov z mojej rodiny v počte 40 (tá sa už ale nekonala u nás v byte :) V poslednom čase však nikto nemá čas, vrátane mňa, takže tieto oslavy s kamarátmi sa už nestíhajú. V detstve boli pravidelné, ale teraz už len pri nejakom jubileu. Ale oslavujem narodeniny viac ako dosť a som za to veľmi vďačná, pretože sú to akcie, ktoré ma rozveselia a spríjemnia mi život.

Eliška Kořínková

filmový festival dorostu a mládeže v Brně

Ani tento rok nebol výnimkou, čo sa týka dlho očakávanej a už pomerne tradičnej udalosti v podobe Filmového festivalu dorastu a mládeže, ktorý sa koná v Brne už niekoľko rokov. Ide o jedinečnú príležitosť, kedy sa môžu stretnúť dorastenci a mládežníci z celej Českej republiky (vítaní sú aj mladí zo Slovenska, ja som bola jednou z nich :) a stráviť niekoľko dní pozeraním filmov, rozhovormi s priateľmi a najrôznejšími aktivitami, ktoré pre nás pripravili organizátori. Ak vás myšlienka filmového festivalu zaujala, čítajte ďalej, vrelo odporúčam aj vzhľadom na fakt, že na Slovensku sa s akciou podobného charakteru na pôde CB nestretnete. Aspoň zatiaľ nie... O festivale sa bližšie rozhovorí Dalimil Petrilák, jeden z organizátorov.

Mohol by si sa nám v krátkosti predstaviť (kto si, odkiaľ si, tvoj vek) a opísať aká bola tvoja úloha pri príprave festivalu?

Dalimil Petrilák jest jméno mé, jsem mlád 22 let, domovský sbor mám v Jilemnici v Krkonoších, ale díky studiu na vysoké škole a následně zaměstnání je mým druhým domovským sborem Brno – Kounicova. Nicméně brňákem se stále necítím :) Co se týče festivalu, tak jsem v teamu vedení spolu s dalšími 4 lidmi.

Kedy a prečo vznikla myšlienka zorganizovať FFDM?

Proč se festival organizoval? Tato myšlenka vznikla před 6 lety, kdy se pořádal první ročník jako misijní akce pro především dorostence a jejich kamarády. Původně šlo o poměrně komorní akci s přibližně 30–40 účastníky. Letos se konal již 6. ročník a já jsem do vlaku organizace naskočil při přípravě čtvrtého ročníku jako pomocník. Myšlenka filmového festivalu se osvědčila a tak se postupně přidával různý doprovodný program, celá akce byla více promyšlená a do přípravy se zapojovalo více a více lidí. Každý ročník má své ústřední téma, na které jsou zaměřené některé filmy i doprovodný program. V minulosti se jednalo například o témata „O církvi" nebo „Život". Téma letošního festivalu bylo „O smrti" s podtitulem „Nevíte dne ani hodiny"...

Aký býva program festivalu?

Jako doprovodný program, samozřejmě, nesmí scházet slavnostní zahájení s příjezdem celebrit a rautem pro hosty. Z hvězd můžeme jmenovat například Křemílka a Vochomůrku, hrdinu, který se účastnil záchranných prací po útoku na WTC, známý filmový kritik Jan Křipač a pozván byl také James Bond, který se, bohužel, pro nemoc omluvil. Letos pozvání přijali Sněhurka s Princem. Také se již třetím rokem uskutečnil filmový workshop, kdy měli účastníci možnost natočit si vlastní tvorbu. Každoročně také probíhá diskuze o hlavním tématu a zamýšlení se nad shlédnutými filmy. Letos byla do programu zařazena novinka – panelová diskuze, kam byli pozváni lékař-onkolog, policejní potápěč a kazatel Církve bratrské.

Je o akciu takéhoto druhu vôbec záujem?

Obecně vzato se festival stále rozvíjí jak do počtu účastníků (loni 75, letos 102), tak i doprovodný program a technické zázemí.

Aké sú vaše plány do budúcna ohľadne festivalu?

Do budoucna bychom chtěli udržet současnou úroveň, zaujmout nevěřící i věřící dorostence a mládežníky a opět zkusit přijít s dalšími novinkami a zlepšeními, jak se nám zatím každý rok dařilo.

Za rozhovor ďakuje
Jana Cabadajová

Nebojme sa eura

Koruna ako názov peňazí sa na našom území používala viac ako 140 rokov. Pomenovanie koruna prevzala aj mena novej Česko-Slovenskej republiky v roku 1918, potom sa po rozpade republiky zmenila na slovenskú, po vojne, opäť v spoločnom štáte, sa vrátila k názvu československá a pätnásť rokov sme ju poznali zase ako slovenskú korunu. Pomenovanie meny „koruna" prechádza 19. januára tohto roku definitívne do histórie. Od 1. januára sme sa stali členmi eurozóny a našou menou sa stalo euro. Okrem Rakúsko-Uhorskej koruny zažil **KAMIL VYSKOČIL** *z Bratskej jednoty baptistov všetky jej výmeny.*

Kamil, spomenieš si ešte na všetky tie výmeny peňazí?

Názov koruna naozaj zostával, len sa menili jej prívlastky a hodnota. Pod týmto názvom som spolu s ňou prežil päť režimov. Narodil som sa v roku 1925, teda v prvej Česko-Slovenskej republike. Prvú výmenu peňazí z československých na slovenské som prežil ako 13-ročný. Ale pamätám sa na to. Aj na tie peniaze sa pamätám. Treba povedať, že pred každou výmenou peňazí je napätie. A tak bolo aj vtedy – neprídeme o všetko? Nuž, o čo sme mali prísť, keď sme nič nemali? Ale strach z toho, čo to prinesie, bol a asi vždy bude. Viac ako výmenu peňazí ľudí postihla kríza koncom tridsiatych rokov. Na rozdiel od tej dnešnej, ktorú zatiaľ veľmi ani nepociťujeme. Treba si uvedomiť, že v tom čase neexistovalo žiadne poistenie. Manželkina stará mama ovdovela ako 28-ročná, mala štyri deti, a od štátu nedostala žiadnu podporu. Prvá republika priniesla síce radosť z demokracie, ale tú neraz a v mnohých prípadoch zatienila existenčná hrozba. Mnohým nezostávalo nič iné len skromnosť, ktorú si my nevieme ani predstaviť. Ja som v tom čase už mal veriacich rodičov a skromnosť bola prirodzenou vlastnosťou kresťanov. A nielen to. Skutočný kresťan sa vie rozdeliť so svojimi blížnymi. Spomínam si, že v tej ťažkej dobe to fungovalo ukážkovo. Porovnával som si to s dnešnou solidaritou a už som to aj nahlas povedal: Duchovná úroveň sa dá merať peniazmi. Mám na mysli schopnosť obetovania. Keď nie sú kresťania obetaví, ani duchovná úroveň nemôže byť vysoká. My sme vtedy boli členmi kresťanských zborov a tí naozaj vedeli materiálne obetovať v prospech postihnutých všetko. Pán Boh to tak zariadil, že v každom zbore bola aspoň jedna dobre situovaná rodina. A títo ľudia naozaj všetko, čo bolo treba, pokryli. Pri výmene peňazí sú tie prvé vždy drahšie. No obetavosť a ochota pomáhať neklesla ani v prvých dňoch po výmene. Nebola to zmena peňazí, ktorá ožobráčila ľudí. Do biedy ich zahnala hospodárska kríza. Slovenská koruna potom bola hodnotný peniaz aj vtedy, keď sa po vojne znovu zmenila na československú. Najhoršie to bolo v roku 1953 – teda päť rokov po tom, ako sa komunisti ujali moci. Nevedeli sa dostať z hospodárskych problémov a potrebovali vytiahnuť od ľudí peniaze. Komunisti tajili výmenu do poslednej chvíle, ani bežní členovia strany nevedeli, či reči, čo sa šíria o výmene peňazí, sú pravdivé. A zrazu to prišlo – výmena 50 : 1. To nebola výmena, to bola krádež storočia. Ľudia prišli naozaj o všetko..

V čase vyjdenia Dialógu už bude mať koruna poslednú výmenu za sebou. Nastupuje euro. Prečo sa, podľa teba ľudia boja, napriek tomu, že nejde o krádež, ale naozaj o výmenu?

Spomínal som tú výmenu za komunistov. Myslím si, že odvtedy je obava z výmeny peňazí u nás ešte väčšia, ako bola kedykoľvek predtým. No obavy prichádzajú aj zvonka. V dnešnom slobodnom svete už aj naši ľudia žijú v západnej Európe, kde takáto zmena národných mien na euro prebehla, a správy o zdražení života sú reálne. Keď k tomu prirátame atmosféru finančnej krízy, ktorá už prerastá do krízy hospodárskej, obavy sú dosť opodstatnené. Prežili sme predsa aj výmenu československých korún na slovenské po rozdelení republiky. Tam bol silnejší prepad slovenskej meny, ako hrozí dnes. S eurom si budeme môcť aspoň jednoduchšie porovnať príjmy a výdavky s ostatnými krajinami. A zistíme len to, čo vieme dávno bez ohľadu na menu. V príjmoch sme chudobní Európania, ale výdavky máme zväčša už v cenách bohatých európskych krajín. Na tom výmena nič nezmení. Je možné, že nás hlbšie zasiahne kríza a terajšie problémy s energiami. Ale ani v tomto sa my kresťania nemusíme báť. Stačí, keď sa vrátime a oprášime klasické kresťanské vlastnosti – skromnosť a solidárnosť s chudobnejšími. *„Nedávaj mi chudobu ani bohatstvo. Udeľ mi toľko chleba, koľko potrebujem"*, čítame v Písme. To je také múdre a my vieme o tom, že to tak má byť. Jedno však je vedieť o tom, a iné je žiť podľa tejto múdrosti. A to sa nám možno bude treba trochu učiť. ◘

CHCEŠ POMÔCŤ?

Prosíme Vás, darujte 2% zo svojich už zaplatených daní a pomôžte skvalitniť život starým, nevládnym, mentálne a telesne postihnutým spoluobčanom.

ĎAKUJEME

Diakonické združenie Betánia

Partizánska 6, 811 03 Bratislava
Právna forma: Účelové zariadenie cirkvi,
IČO: 30849667, č.účtu: Tatra banka 262 784 5292/1100
Kontakt: 02/54435550, www.betania.sk, www.rozhodni.sk

Misia na Ukrajine 2009

POZÝVAME VŠETKÝCH

Podporte **„Misiu na Ukrajine"**.
Zapojiť sa môžete:
Priamou účasťou v čase od 11.8.-21.8.2009,
modlitebnou podporou,
alebo finančným príspevkom na číslo účtu:
2614537135/1100.
Viac informácii na adrese:
http://misiaua.webnode.sk
alebo na e-mailovej adrese:
misiacb@hotmail.com

ĎAKUJEME.

ZAPOJTE SA AJ VY DO TVORBY DIALÓGU

Február:
Napĺňa cirkev vaše predstavy o spolupráci pri výchove detí? Ak nie, čo očakávate, aby cirkev robila? Zapojte sa do témy:
DETSKÝ SVET V CIRKVI

Marec:
Je nás dosť, aby mladí ľudia uzatvárali manželstvá v cirkevnom prostredí? Ako fungujú manželstvá veriaci – neveriaci? Napíšte nám o Vás do témy:
ŽIVOT V ZMIEŠANÝCH MANŽELSTVÁCH

Apríl:
V čom sú sekty príťažlivé a sektárstvo nebezpečné? Pošlite nám svoje názory a postrehy do témy:
O SEKTÁCH A SEKTÁRSTVE

Privítame Vaše názory a postrehy:

na našej e-mailovej adrese:
dialog@mesacnikdialog.sk

v diskusnom fóre na:
www.mesacnikdialog.sk

aj písané na adresu redakcie